

neprisklausoma lietuva

Mr. J. Ruginius
19265 Beaverland Ave.
Detroit, Mich. 48219
USA

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

Montrealis • 1972. I. 26 • Nr. 1281

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

KUZNECOVAS LIUDIJA

Prieš dvejus metus Didž. Britanijoje asilio teisę gavęs sovietų rašytojas, "Babi Jar" ir kitų knygų autorius Anatolijus Kuznecovas žmogaus teisių dienos proga, gruodžio 10 d., Londone įvykusioje spaudos konferencijoje padarė pranešimą, kurio ištraukas perspausdiname iš Europos Lietuvis:

Pirmuosius 39 savo gyvenimo metus egzistavau taip, tarytum būčiau buvęs siena atskirtas nuo žmonijos likusios dalies. Kai čia atsidūriau, mane giliai sukrėtė tai, kad Vakaruose žmonės beveik nesupranta sovietinės santvarkos tikrosios prigimties ir komunizmo kaip tokio.

Kaip ir daugelis Sov. Sąjungos žmonių, galvoju, kad čia, Vakaruose, žmonės yra puikiai informuoti — jie prieina prie bet kurių informacijos šaltinių, ir dėl to nėra jokių abejonių, kad turėtų viską žinoti apie Sov. Sąjungos vidaus padėtį.

Ir staiga supratau, kad vakariečiams dar reikia įrodinėti tam tikrus elementarius dalykus, kurie Sov. Sąjungoje jokių klausimų nekelia, kaip buvimas psichiatrinų ligoninių, kur žmonės per jėgą grūdami, koncentracijos stovyklas ir kita.

Manau, kad Sov. Sąjungos propagandos mašina turėtų būti sviekinama už tikrai didelius savo pasiekimus.

Požiūryje į Sov. Sąjungą esama trijų iliuzijų. Pirmoji yra ta, kad Sov. Sąjunga dabar esanti visiškai kita negu Stalino laikais. Šitame nėra

nė grūdo tiesos — tai yra tas pats kraštas, ta pati politinė santvarka, ta pati valdančioji partija, tie patys partiniai kadrai, ir visiškai tokia pati politika.

Antra, Stalino laikais atitinkamu metu buvo įkalinta penkiolika milijonų sovietinių piliečių. Dabar, kaip teigia Peter Reddaway, už grotų yra milijonas kalinių, bet skirtumas yra daugiau kiekybinis negu kokybinis — tai daugiau taktinis negu strateginis skirtumas.

Tie daugiau kaip 200 milijonų, kurie "laisvi", tebegyvena tame pat orveliškame pasaulyje, kuris buvo sukurtas ir išlaikytas Stalino eros metu.

Esu giliai įsitikinęs, kad Sov. Sąjungoje žmogus dabar blogiau jaučiasi negu Stalino laikais. Žinoma, dėl to galima ginčytis, bet, mano požiūriu, Stalino laikais vyko procesas, kuris kažkur vedė, bent žmonėms buvo pirstatomas, kaip kažkur vedęs, o dabar viskas nusistovėję, ir padėtis yra be išeities ar bent tikras akligatvis.

Dar viena iliuzija yra, kad protesto judėjimas, kova prieš komunizmą prasidėjusi neseniai, prieš keletą metų, bet iš tiesų ne taip yra. Nuo pačių pirmųjų sovietinio režimo dienų vyko protestai ir kovos, kartais labai žiaurios ir kruvinos. Keletą metų užtruko pilietinis karas, apėmęs visą kraštą, ir to pilietinio karo paseka buvo ta, kad antikomunistinės pa-

jėgos buvo sumuštos, išsklaidytos ar pabėgo.

Ir tada slaptoji policija ėmėsi paties baisiausio teroro — Lenino įkurta slaptoji policija puolė kiekvieną, kuris tik turėjo bet kokių ryši su rezistencija. Tarp jų, kurie buvo sušaudyti, mirtinai nukankinti ar mirė stovyklose, buvo daug didvyriškų ir drąsių kovotojų prieš komunistinę priespaudą.

Kai 1945 m. baigėsi karas, partizaninės ko-

vos dar ilgai vyko Latvijoje, Lietuvoje, Estijoje ir Ukrainoje. Bet atėjo laikas, kai ginkluotas partizaninis pasipriešinimas sovietiniam režimui pasidarė praktiškai nebeįmanomas. Tai yra papildomas argumentas prie mano užuominos, kad dabar yra blogiau negu Stalino laikais.

O čia prieiname prie reikalo esmės. Dėl viso to, ką esu sakęs, jaučiu ypatingą pasigėrėjimą tais, kurie, nepaisydami 50 metų vykdomųjųždymų, laikymų stovyklose, visos priespaudos,

PANAIKINTAS ACENO BIURAS VOKIETIJOJE

Bonnoje, Vak. Vokietijoje, eilę metų veikęs ACENO (Pavergtųjų Europos tautų seimo) biuras panaikintas, o jo buvęs direktorius W. C. Banaitis iš Bonnos išsikrausto.

W.C. Banaitis yra Munchene leidžiamo Eltos biuletinio vokiečių kalba redaktorius.

vis dar tebekovoja prieš tą nežmonišką režimą, prieš juos iki žemės lenkiuos.

LIETUVIS ŪKININKAS

al giminto skiltis

VARDO AR GIMIMO DIENA?

Dar vis mūsiškių tarpe girdime ginčus ar įrodinėjimus apie asmeninį apsisprendimą švęsti gimimo ar vardo dieną. Beveik visą vyresniųjų daugumą tepripažįsta tik vardo dienos šventimą, tuo tarpu mūsų jaunesnieji teigino ir tepripažįsta tik gimimo dieną.

Vadinasi, bent šiuo atveju tikrai esama gilaus generacijų skirtumo. Kur nebus, jei toje pačioje šeimose tėvai paprastai švenčia tik savo vardo dienas, o vaikai tik gimimo metines sukaktis.

Tai gal nebūtų bloga, jei kai kurių tautiečių pasišovimas tuoj pat smerkti gimimo dienas švenčiančius, juos apkaltinti svetimų papročių perėmimu, nutautėjimu, antilietuviškumu, savų tradicijų išsižadėjimu.

Gerai prisimename, kad Lietuvoje tebuvo i-

prastos švęsti vardines, visai užmirštant, kad tas paprotys atėjo iš lenkų ir aplamai tėra slaviškos kilmės. O gimimo dienos šventimas nebuvo populiarius, kažkodėl tai laikant vokišku ar protestantišku papročiu. Visa tai buvo stėjama su katalikų religija, nei nežinant, kad Vakaruose ir katalikai plačiai švenčia savo gimimo dienas. Todėl tvirtinti, kad vardinės yra grynai lietuviškos kilmės, o gimimo diena – svetimybė gal ir nebūtų visai tiksli. Tuo labiau kad išelivijoje vis dažniau ir plačiau susiduriame kaip tik su išimtinu gimtadienių šventimu aplinkos gyvenime, ir tas paprotys beveik automatiškai perimamas mūsų jaunųjų. Kažin ar vertėtų jam skelbti atvirą kovą?

Taip jau visais laikais

būdavo, kad tautos nariai, likę savo krašte, visad likdavo prisirišę ir ištikimi nusistovėjusiems papročiams ir tradicijoms, o tos pat tautos išeliviai, jų naujoji karta, žymiai lengviau pasisavindavo vienus ar kitus aplinkos reiškinius, nebūtinai atsižadant savosios kilmės ypatybių. Tad ir artėjame prie neiginėjamo fakto, kad lietuviai tėvynėje ir toliau švęs savo vardo dienas, o tautiečiai, Vakarų pasaulio kraštuose įsikūrę, pasiliks ištikimi gimimo dienos šventimui.

Yra atvejų, kad jau pradėtos švęsti ir tos abi dienos – kagi, materialiai ištekliai leidžia, o kai kada net ir teškos progos (ir neprogos) šventiniam, susitelkimams, paprastai ir tiesiai šnekant – pabaliavojimams.

Nėra jokio reikalo čia mums tik medituoti, amžinai liūdėti, bet, kalbant apie tuos visus baliavojimus, kartais ima pagun-

da paklausti, ar tik mes neperdaug pasinėrę tose linksmybėse? O gal tai esama tik dirbtinų pasitangų užmiršti prarastos tėvynės ilgesį ir dabarties beviltiškumą? Puotaujame dažnai be saiko, gal net be jokio tikslo. Neretai savaitgalį, netik šeštadieniais, bet ir sekmadieniais skubame į tuos ballus, lyg jie patys savyje jau būtų pats tikslas. Azijoje liejasi nekaitų žmonių kraujas, gamtinės katastrofos kankina milijonus beturčių, bet tai, tur būt, visai neličia mūsų – juk visa taip toll, pagaliau anie kenčiantieji ne mūsų tautiečiai... Geriau jau rūpintis kaip apsirengti ir kokią dovaną nunešti šio šeštadienio ballui...

DAR APIE

TĄ BUSINIMĄ

Mėgstu Alf. Naką iš Detroito, ypač kai jis aprašo Santaros-Šviesos suvažiavimus Naujienose. Po tokio praeitų metų suvažiavimo aprašymo pasijutau, lyg būčiau ten buvęs, nors žiauri liga ir jos pasekmės neleido tame suvažiavime dalyvauti.

A. Nakas sukėlė NL ginčą, į kurį įsijungė J. Šoliūnas, P. Visvydas, V. Šarka ir kiti. Amerikiniai reikalai, nors esu JAV pilietis nuo 1954 m., kažkaip manęs per daug nejaudina. Esu tik du kartus užpultas, vieną kartą dviejų baltųjų, kitą – juoduko, kartą bandė mane maza negrė mer-

gytė nuvaryt nuo trotuaro ir priversti eiti vidurio gatvę, nes aš buvau baltas juodųjų karalystėje riaušių metų po Kingo nužudymo. Prisiminiau tada žydus Kauno ir Vilniaus gatvėse...

Rašau šį laiską ne dėl vienos aiškiai absurdiškos klaidos. Alf. Nakas, norėdamas įrodyti, kad Amerika serga (vienoje vietoje jis net keturis kartus tą žodį pakartoja), įdėda ir tokį sakinį: "Dieve giuk, nesu prieš juodųjų palikimą tamsoj ir gete, bet piestu stoju prieš brutalų žlugdymą jaunuolių, kurių tėvai padarė viską, kad galėtų juos leisti į geresnes mokyklas".

Esu ištikimas, kad Alf. Nakas nėra už juodųjų palikimą tamsoj ir gete, nors jis tai ir labai aiškiai teigia. Tai tėra tik, kaip sakau, absurdiška klaida. Bet antroji jo sakinio dalis verčia giliau susimąstyti. A. Nakas moksleivių businimą aptaria kaip brutalų žlugdymą to, ką tėveliai padarė vaikams. Ir prieš tai jis "piestu stoja".

Nesigilinsime čia į teisišką šio klausimo pusę, ar JAV vyriausis teismas suvaikėjęs ar ne, ar jis gerai padarė ar ne, užgirdamas businimą, nes čia nei aš, nei, esu tikras, Nakas nesame kompetentingi spręsti. Piestu tik noriu stoti prieš Alf. Nako tvirtinimą, kad vaikų mokyklų gerumą ar blogumą galėtų apspręsti tėvai. Mokykla turi būti

IR GERA, IR BLOGA... nuomonės, laiskai, atgarsiai

PRAMATYKIME ATEITĮ

Jonas Šoliūnas teisingai baro Chicago's Marketparko namų savininkus, kad jie juodiesiems kaimynam rodo neapykantą.

Prieš kelis metus teko būti balluje. Salė didelė, stalai apkrauti apetitą žadinančiais valgiais, prie jų sėdi geroje jaudiantieji lietuviai. Pasigirsta kunigo invokacijos žodžiai, švelnūs, jausmingi. Po jo prabyla vienas namų savininkas. Iš gilumos širdies pasipila neapykanta juodiesiems. Raginama aktyviai veikti prieš jų invaziją ir apsaugoti savo namus, jų vertę ir gyventojų ramybę. Karštais plojimais publika pritaria. Karštos dešros, garuojanti mėsa ir alkoholis pagyvina nuotaiką. Atrodo, visi linksmi, laimingi, setūs.

Ar kunigo invokacijos žodžius ištirdo Dievas?

Tačiau propagandisto prieš juodiesius lūpomis Dievas tikrai nekalbėjo. Kunigas kalbėjojo nepataisė, nepadėjo žmonėms įsijungti į dieviškosios išminties esmę. Jis buvo tarpe jų, kurie jautėsi esą geresni už kitus žmones, taip pat jaudėdams, mastėdams, norėdams turėti pakenkamai duonos, laisvės, teisų.

Ir kunigas, ir propagandistas, ir aktingųjų daugumas buvo naujieji ateiviai, neturintieji po savo kojomis gimtosios žemės. Tie patys, kurie prieš keliolika metų savo kailiu jautė ir pažeminiimą, ir vargą, ir skriaudą.

Grįždamas iš Marketparko, laukiau autobuso. Ateina prie arti esančios smuklės girtas žmogus ir nori jį išiveržti. Deja, smuklė uždaryta. Jis užrūpūžiuoja ir verčia duris. Supratau jį esant lietuviu. Mandagiai išpė-

jau, kad čia vaikštinėja policininkas, kad jis galia turėti nemalonumų. Ir atsitiko taip, kad aš vos netapau jo antausių auka. Sekė mane net autobuse. Iš išrinktosios rasės žmogaus burnos pasipylė keiksmazodžiai ir grasinimai. Sustojus autobusui, palikau jį burnojantį. Tai būta vidutinio amžiaus vyruko, naujo ateivio, tarnavusio Lietuvos kariuomenėje.

Ar visi mes išrinktieji? Ar neturime pakenkamai išminties suprasiti, kad tie ujami juodi žmonės kada nors gali turėti didelę galią ir įtaką, sprendžiant vietinius reikalus ir bendrus valstybės interesus? Kiekviena mūsų akelja prieš juos nepalieka jų nepaatebėta. Vadinasi, šalia moralinio principo gali būti ir praktiškas apskatėjimas. Kvepuokime ne šios dienos plaučiais, bet pramatykime ir ateitį. K. Balt.

**nepriklausoma
lietuva**

"INDEPENDENT LITHUANIA"
"LITUANIE INDEPENDANTE"

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS – NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje – \$7.50, visur kitur – \$8.00. Rėmėjo prenumerata – \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC. Tel. (514) 366-6220

Bendradarbiai ir korespondentai, spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuostata. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir neleidžia neatsako.

REDAKTORIUS R. E. MAZILIAUSKAS

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Clevelando Grandinėlės atlikėjos ir pertraukos metu nenustoja šokusios. Mūsų nuotraukoje iš kairės: I. Raulinaitytė, V. Lenkauskaitė, E. Siedraitytė ir R. Balytė.

lygi visiems. Negali būti ponų ir mužikų mokykla. Tikrai mokytojų ir vaikų sugebėjimas gali vieną mokyklą iškelti aukščiau, kitą palikti žemiau.

Prisimename, kad Lietuvoje buvo bandoma organizuoti specialias gimnazijas inteligentų ir karininkų vaikams. Tai buvo perversija, prieš kurią vertėjo piestu šokti. Reikia laikyti perversiją taip pat, kai turtinųjų priemiesčių vaikai gali naudotis geriausiomis patalpomis ir geriausiais mokytojais tik dėl to, kad jie gali už visą tai apmokėti. O kas apmokės už miesto lušų ir brazilų mokyklas? Ar jos visados turės būti su išdaužytais langais ir su trečios eilės mokytojais?

Esu buvęs mokytoju šančių gimnazijoje, darbininkų geto kvartale. Saugok Dieve, jeigu kas būtų išdrįšęs pasakyti, kad mūsų mokykla būtų buvusi žemesnio lygio negu Aušros, II, VII ar kokia kita gimnazija Kaune. Mūsų gimnazijos pastatai buvo dar geresni negu daugelio kitų gimnazijų, o apie mokytojus tai nėra ko ir kalbėti.

Lygiai taip pat turės būti ir Amerikoje. Man nesvarbu, kiek procentų pasisako už businimą ar

prieš businimą. Getai ir lušnynai, taip pat ir segregacija turi pranykti, nors už ją šiandieną pasisakytų tik ir 1%, tik negrai ekstremistai ir tik aukščiausiojo teismo seniai. Getuose ir lušnynuose turi būti pastatytos geriausios mokyklos ir jose mokyti geriausi mokytojai. O tų vaikelių, kurie priklauso nuo tėvėlių užpelnytų "geriausių mokyklų", žlugdymas, neturėtų mūsų visiškai jaudinti. Tokie vaikeliai šiaip ar taip jau yra ant labai blogo kelio, jeigu jie priklauso nuo vieno kio ar kitokio jų tėvėlių poelgio. V. Trumpa

"LABAI IDOMUS STRAIPSNIS"...

Skaitant NL 1274, pastebėjau labai idomų straipsnį, kurį parašė Jonas Šoliūnas "apie lietuviškąjį Harlemą". Autorius paminėjo daug idomių bei teisingų faktų apie lietuviškąjį Marketparką.

Juodieji draugai veržiasi iš rytinės pusės. Šis veržimasis neturi būti lietuviams katastrofa. Ne juodžiai gali sunaikinti lietuviškąjį Marketparką, o tik tai patys lietuviai. Nei vienas neturi kraustyti, jeigu juodžiai apsigyvena aplink Marketparką. Jeigu

namai neparduodami, tai ir juodžiai neapsigyvena. Lietuviai, gyvenantys apylinkėje, turėtų susivienyti ir nutarti neskraustyti. Jau vieną problemą išsprendžiau.

Jonas Šoliūnas parašė, kad jaunimas apsigyvena priemiesčiuose. Nieko nematau blogo. Priemiesčiuose yra šeštadieninės mokyklos, veikia organizacijos bei kiti tipiški lietuviški gyvenimo reiškiniai.

Jonas Šoliūnas yra nepatenkintas lietuvių egzodu į priemiesčius. Jisai vienaip arba kitaip visą kaltę meta jaunimui. Mes gerai žinome kas buvo pirmutiniai bėgliai į priemiesčius. Tai daktarai, teisininkai, architektai, inžinieriai ir taip toliau. Tur būt, Marketparke trūksta liuksuso.

Toliau straipsnyje Jonas Šoliūnas paminėjo, kad amerikiečių visuomenė nebesidomi lietuviškais restoranais bei kitomis institucijomis. Tai netiesa. Chicagos laikraščiai visai neseniai plačiai aprašė lietuviškas kepyklas bei restoranus. Vienas lietuviškas restoranas jau net keleta kartų buvo aprašytas. The Chicago Guide žurnalas, kuris aprašo gyvenimą ir kultūrinę veiklą Chicagoje, šio mėnesio laidoje plačiai paminėjo Chicagos lietuviškas kepyklas. Visa amerikiečių spauda labai domisi lietuviškais kalėdiniais papročiais ir eglučių papuošalais.

Patarčiau Jonui Šoliūnui atverti akis ir ausis. Ir tik tuomet rašyti apie Chicagos lietuvių gyvenimą. Rimantas Genčius

DAUGIAU PADĖTI — MAŽIAU NURODINĖTI

Nusiskundžiama dėl Montrealio lietuvių Šv. Kazimiero parapijos jaunimo, kuris, tiesa, nepasizymi veiklumu. Kam priežastis?

Kai kas mano, jog čia klebono rūpestis. Bet ar tikrai taip? O kur pasauliečiai? Turime išsilavinusių parapijiečių — kur jie? Visi gerai žinome, jog yra trūkumas kunigų, tai kaip dar galime palikti viską jiems nuveikti?

Sv. Kazimiero parapijiečiai turėtų jaustis laimingi ir turtingi, turėdami taip gerai dvasiniai ir finansiniai tvarkomą parapiją. Jei ne visi parapijiečiai prisirengia sekmadieniais į savo parapijos lietuviškas mišias ateiti ir jaunimą atsivesti, argi čia klebono kaltė? O pamokslai yra visiems lygiai svarbūs — tikėjimo tiesos nėra skirtingos jaunimui.

Daugiau įvertinkime asmenis, kurie ir taip jau nepailsdami darbuojasi dėl mūsų visų. Tuo daugiau atsieksime.

S. N.

NE VIETOJE PRIEKAIŠTAS

Pusę milijono dolerių įvertindamas ir Šv. Kazimiero p-jos ateitimi susirūpinęs A.P. (NL Nr. 1279) pasakoja: "Klebonas (kun. dr. F. Jucevičius) praleido dešimtį pačių savo geriausių darbo metų anksčiau buvusių nerūpestingų planuotojų padarytas skolas bemokėdamas".

Tie "nerūpestingi planuotojai" buvo velionis kun. Jonas Bobinas. Dabartinį kleboną panaudojęs įrankiu, kardinolas Leger kun. Bobiną "išėdė" iš planuotojo ir planų vykdytojo vietos, supykęs, kam neprikalbinęs parapijiečių užleisti pirmosios Kanados lietuvių parapijos vietovę Šv. Boromeo prancūzų parapijai ir keltis į Rosemontą, kur 1960 m. paskyrė kun. F. Jucevičių "rūpintis vietos lietuvių katalikais", įsakydamas jam iš Kazimiero p-jos išdo mokėti po \$50 per mėnesį.

Galiausia kun. Bobinas buvo priverstas keltis vikaru į airių Šv. Aloysius parapiją, o kun. Jucevičių paskyrė pirma administratorium, po to, Šv. Kazimiero p-jos klebonu.

Tuo po išsventinimo 1929 m. Šv. Kazimiero klebonu paskirtas jaunas ir neprietyres kun. Bobinas rado išde 10 centų ir skolą-slogutį \$ 14.000. NL 1961 m. sausio 18 d. skelbė administratoriaus kun. Jucevičiaus ir kun. Bobino finansinę apyskaitą, iš kurios išryškia, kad dviejų klebonijų ir naujos bažnyčios su sale statybai jau apmokėta

\$ 183.292,55, o skola suma \$ 169.966,35 (bankui \$ 82.500, parapijiečiams \$ 48.790,25, vyskupui \$ 20.000 — šią kun. Jucevičius užtraukė, ateidamas administruoti).

Jei nuo 1929 metų kun. Bobinas išlaikė parapiją sveiką ir apmokėjo didelių statybų 183 tūkst. dol., galima tvirtai tikėti, kad būtų vykusiai atlikęs tą patį, ką kun. Jucevičius per "dešimtį savo gražiausių darbo metų" padarė. Deja, kardinolas, kuris vėliau pats buvo priverstas vietą apleisti ir vyksti misijonierium į Afriką, užsispyręs neprileido.

Akivaizdoje naujųjų planuotojų rūpestingumo Vytauto klube, vargiai galima kun. Bobinui prikišti nerūpestingumą. Atsimenu, kai 1959 m. reikėjo apmokėti \$ 8.000 už naujus Belgijoje užsakytus varpus, buvo suruošta vakarienė, pirm kurios ir kurios metu entuziastingi parapijiečiai sumetė reikiamą sumą. Šis entuziazmas, rodos, nebūtų it kumparas išgaravęs ir toliau, jei ne kardinolas.

Varpų vakarienės metu buvo išspausdinta istorinė knygelė, kurios paskutiniame puslapyje stovėjo: "Skambink per amžius vaikams Lietuvos". Deja, Šv. Kazimiero p-jai gresia toks pats likimas, kuris jau ištiko ar ištinka daugeliui 136 Amerikos lietuvių parapijų. Giltinė jau klausosi už durų: jos "nutausta", pasilikdamos katalikiškomis. Prikišti nerūpestingumą planuotojui, kuriam per prievartą buvo atimta proga planus iki galo pravesti, vis dėlto negalima. Vyt. Širvydas

— Kanada vis dar dalyvauja tarptautinėje "taikos" misijoje Vietname, kuri taiką tame krašte "prižiūri" nuo 1954 m. Misiją sudaro Kanada, Indija ir Lenkija.

— Paskutiniųjų aštuonerių metų bėgyje gydytojų ir chirurgų pajamos Kanadoje pakilo 76%, dantų gydytojų 52%, advokatų 51%, buhalterių 22%, mokytojų 27%, inžinierių 36%.

TRYS MILIJONAI TAUTYBĖMS

Kanados valstybės departamentas paskelbė, kad federalinė vyriausybė iki 1973 m. kovo 31 d. išleis tris milijonus dolerių vadinamajai vyriausybės multikultūrizmo politikai įgyvendinti. Tas sumas administruos įvairios federalinės žinybos.

Be kita ko, daugiau lėšų gaus valstybinis žmogaus muziejus Otavoje, kad išigytų eksponatų, atstovaujančių tautinių mažumų kultūras. Valstybinė filmų valdyba kiekvienais metais pagamins šešis filmus apie Kanados etnines grupes. Valstybinė biblioteka išigys visus etninius Kanados leidinius ir sukurs etninių kalbų skyrių. Valstybinis archyvas išigys etninių organizacijų bylas, nes jos esančios svarbūs Kanados istorijos dokumentai.

Vienas milijonas dolerių bus paskirtas kultūrinių ir etninių grupių įvairiems projektams finansuoti. Vyriausybė pareiškė, kad remis "tokias etnines grupes, kurios parodė norą ir pastangas vystytis, pajėgumą augti ir prisidėti prie Kanados". Subsidijų prašančios grupės taip pat turės įrodyti, kad finansinė parama iš tikrųjų reikalinga. Subsidijos pirmoj eilėj bus teikiamos atski-

riems projektams finansuoti, bet ne padengti einamųjų išlaidų. Pirmenybė bus teikiama tokiems projektams, kurie su etninių grupių kultūriniu palikimu supažindins kitus kanadiečius ir tuo išryškins Kanados kultūrinę įvairovę.

Sausio 9 d. pabaltiečių atstovai turėjo atvirą ir nuoširdų pasikalbėjimą su fed. ministru Martin O'Connell, kuris administruoja šias sumas. Pokalbyje dalyvavo KLB krašto valdybos pirm. E. Čuplinskas, vicepirm. V. Gruodis, KLB Toronto ap. pirm. J. Karpis, liberalų partijos ir Baltų veteranų s-gos atstovas S. Jokūbaitis, estas I. Mikeljohn ir latvis A. Kalendra.

Paiškėjo, kad etninių kultūrų programa dar nėra visiškai išdirbta. Šiuo metu dar studijuojamas ryšys tarp kultūros ir kalbos. Nuo tų studijų išdavy paaiškės, ar fed. vyriausybė remis etninių grupių mokyklas. Ministrui buvo paaiškinta, kad mažesnė etninė grupė bus sunku sudaryti klases viešosiose mokyklose, bet kad į šeštadienines mokyklas mokiniai suvažiuoja iš labai plačios apylinkės. Atrodo, kad jau dabar galima prašyti lėšų vadovėliams leisti ir vaizdinėm priemonėm išigyti.

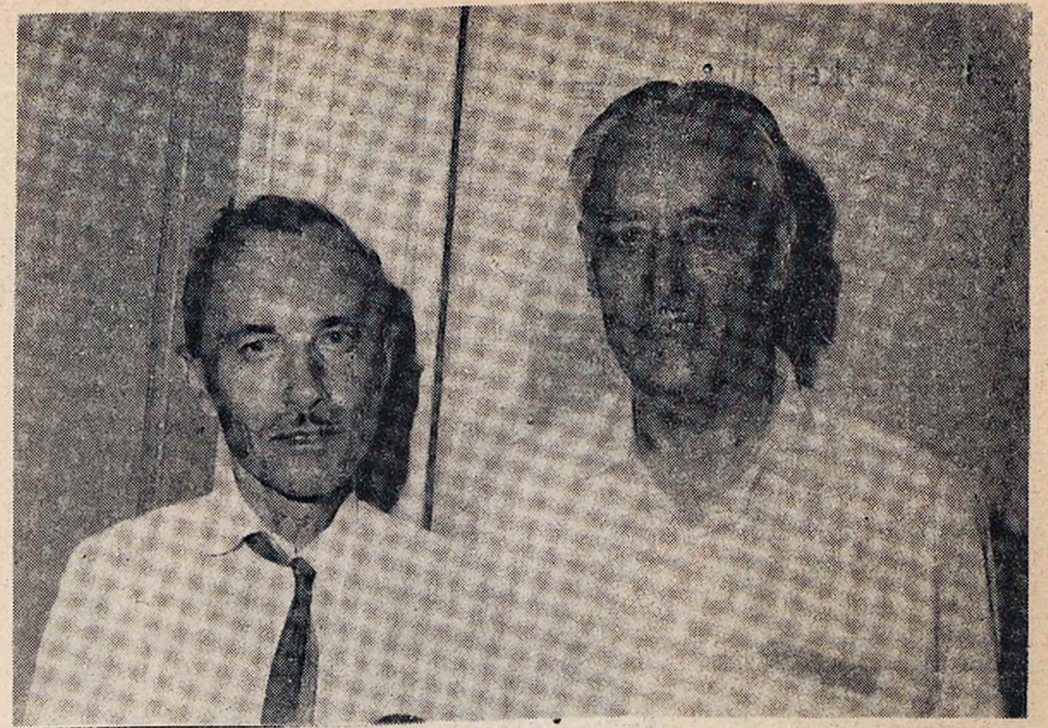
Ministras nurodė, kad etninių kultūrų ir kalbų centrui bus sukurti keliuose universitetuose. Numatoma išleisti apie 20 knygų apie etnines grupes Kanadoje. Taip pat numatyta pakeisti nuostatus, kuriais CBC radijas tegali transliuoti anglų arba prancūzų kalba. Ateity CBC transliuos įvairiomis kalbomis. Ministras pageidavo, kad projektai su sąmatomis būtų perduodami per centrinės etnines organizacijas.

Buvo paliesti ir politiniai klausimai. Baltiečių atstovai perdavė nepasitenkinimą Kanados ministro pirmininko laikysena ir kai kuriais jo viešais pareiškimais. KLB krašto valdybos vardu buvo įteiktas laiškas ministrui pirmininkui kunigų Zdebskio ir Bubnio klausimu. Buvo iškelti klausimai ir pageidavimai ryšy su artėjančia Europos saugumo konferencija ir kitais reikalais.

Susitikimas su ministru įvyko S. Jokūbaitio iniciatyva.

SIMOKAIČIO LIKIMAS

Sovietų pogrindžio spaudos duomenimis, 1971 m. sausio 14 d. teismo nuosprendžiu Vytautas Simokaitis, mėginęs sovietų lėktuvą iš Lietuvos nukreipti į Šve-

VELIONIS ANTANAS NOVICKIS (D.) SU P. PAUKŠTAIČIU 1967 METAIS NL REDAKCIJOJE. J. Kardelio nuotr.

diją, buvęs nubaustas sunkiausia bausme — sušaudymu. Jis ilgą laiką buvęs laikomas Vilniaus Lukiškių kalėjimo mirtininkų kameroje.

Laisvajame pasaulyje pasklidus protestams dėl mirties nuosprendžio bausmės, sovietai paskelbė, jog mirties bausmė Simokaičiui buvusi pakeista kalėjimu iki gyvos galvos. Be to, skelbta, jog Sovietų Sąjungos prokurorui pareikalavus, Simokaičio byla buvusi persiųsta į Maskvą. Jo žmona Gražina esanti kalinama su kriminaliniais nusikaltėliais Parnėvėžio kalėjime.

Koks, iš tikrųjų, yra Vytauto Simokaičio likimas, žinių nėra. A. Rudis, lankęsis 1971 m. Europoje, buvo paskelbęs žinią iš Vokietijos, kad V. Simokaitis esąs sušaudytas.

VINIUKAI IR POETAS

Literatūros ir Meno savaitraštis papasakojo tokį atsitikimą:

"Redakcijos planuose buvo straipsnis apie prekybos kultūrą. Šia tema apsiėmė pakalbėti vienas poetas. Ką gi, poetai irgi ne šventa dvasia gyvi, jiems, kaip ir kiekvienam mirtingajam, reikia ir apsirengti, ir pavalgyti, ir atsigerti, kuo ir rūpinasi mūsų prekyba. Autorius nuoširdžiai rinko medžiagą, prisirašė bloknotą informacijos apie procentus, pereinausias vėliavas, prekybos vadovus bei darbininkus. Ir štai prieš kelėtą dieną to poeto skambutis į redakciją:

"— Straipsnio nerašy-

siu.

"— Kodėl?

"Priremtas prie sienos, poetas paaikškino priežastį. Pasirodo, jau kelinta diena jis vaikšto po krātuves, ieškodamas kelių nedidelių vinukų — atsiknojo lango stiklas, reikia prikalėti. Deja, jo pastangos bergždžios, — tokios prekės Vilniaus parduotuvėse nėra. Tai kokia gali būti kalba apie prekybos kultūrą, sakė poetas, jeigu sostinėje, atsiprašant, vinies nenusipirksi...

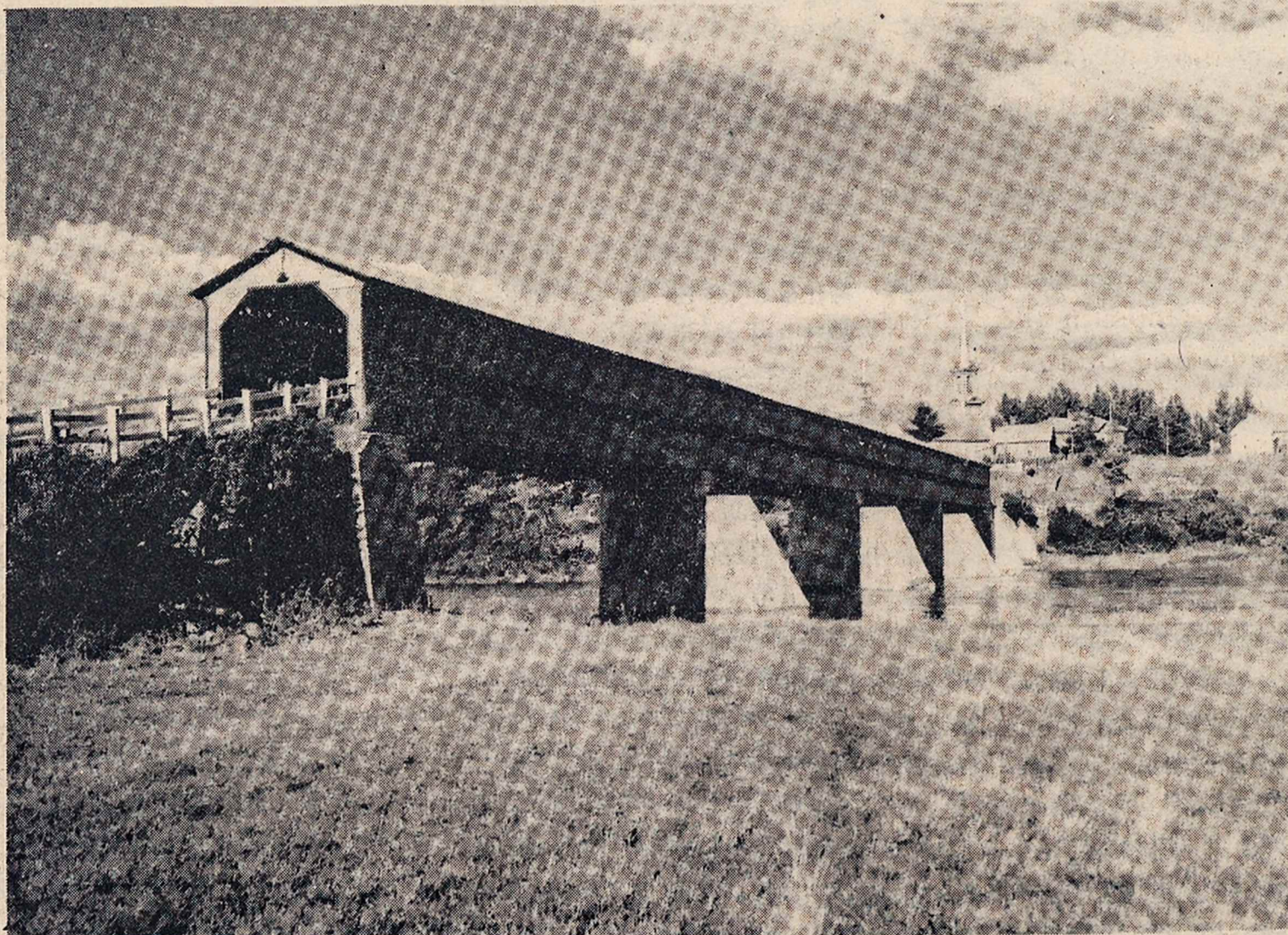
"Poetai, žinoma, jautrūs, jie viską labai ima į širdį. Bet gal iš dalies ir teisus mūsų autorius: kartais šaukštas deguto sugadina statinę gero daikto. Na, o tais nelemtais vinukais prekybininkai, žinoma, galėtų pasirūpinti: dar sušals žmogus".

AUDIENCIJOJE PAS POPIEŽIŲ

Sausio 10 d., Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto Stasys Lozoraitis, jr., kartu su visu diplomatinio korpusu buvo priimtas iškilmingoje audien- cijoje popiežiaus Pauliaus VI.

Šia proga S. Lozoraitis, jr. Lietuvos vardu palinkėjo Šv. Tėvui pačios didžiausios sėkmės sunkioje ir kilnioje užduotyje, valdant visos Bažnyčios reikalus, ir išreiškė labai gilaus dėkingumo jausmus už nuolat rodomą tėvišką palankumą lietuvių tautai. S. Lozoraitis, jr., pabrėžė, kad lietuviai katalikai visuomet buvo ir palieka ištikimi Šv. Sostui.

Popiežius labai nuoširdžiai padėkojo už išrei-

Kvebeko provincijoje vis dar yra 250 medinių dengtų tiltų — tai senosios statybos palikimas. OIP nuotraukoje matome tokį 495 pėdų ilgio tiltą Notre-Dame-la-Providence vietovėje, kertantį Chaudiere upę pietiniame Kvebeke.

kštus linkėjimus ir pažymėjo, kad jis niekad ne-užmiršta Lietuvos reikalų, kuriuos gerai pažįsta. Melsimės už Lietuvą i Aušros Vartų švenčiausią Panelę, pridūrė Šv. Tėvas.

IŠVADAVIMO BANDYMAS

49 m. amžiaus Leonard Milne laikraštininkam papasakojo, kaip jis bandė išvaduoti Simą Kudirką iš sovietų priverčiamojo darbo stovyklos.

Suomijos sostinėje Helsinkyje L. Milne susisiekė su Pan-Am bendrovės keleivinio lėktuvo pilotu ir jam pasiūlė suorganizuoti "labai mandagų lėktuvo pagrobimą". Milne piloto paklausęs, ar jis žina Simo Kudirkos bylą. Pilotas apie Milne planus informavo suomių policiją, kuri jį suėmė ir, nubaudusi pinigine bausme už nelegalų ginklo turėjimą, ištrėmė iš Suomijos. Jis laivu atvyko į Luebecko uostą Vokietijoje.

L. Milne reporteriams pareiškė, kad turėjęs 40% galimybių Simą Kudirką išlaisvinti, jį iškeičiant už pagrobtą lėktuvą ir juo skrendančius aukštus sovietų pareigūnus. Jis teigė, kad neturėjęs pasikėt amerikiečių pilotu.

Tačiau jo žygis atkreipė viso pasaulio dėmesį į neteisėtai sovietų kalinimą Simą Kudirką, o tai buvęs antras jo pastangų tikslas. Jis norėjęs išvaduoti ne tik Kudirką, bet apamai atkreipti pasaulio dėmesį į sovietų politinius kalinius, kuriuos žydai vadina "sąžinės kaliniais".

Britų pilietis, jau 12 metų gyvenantis Kanadoje L. Milne pareiškė, kad jis tęs savo darbą padėti sovietų politiniams kaliniams.

Trumpai

— Trys vadinamieji Molotovo kokteliai buvo mesti ant sovietų gen. konsulato Montrealyje durų. Sprogimas padarė apie 100 dol. nuostolio, vienas sovietų pareigūnas buvo nesunkiai sužeistas.

— JAV prezidentas Niksonas pareiškė, kad kongreso prašys didesnių sumų gynybai, nes tik kariškai galingos JAV galės išsaugoti taiką.

— Newfoundlande F. Moore sudarė konservatorių vyriausybę, bet manoma, kad provincijoje netrukus vėl bus skelbiami rinkimai, nes dabar nė viena partija neturi pakankamos daugumos.

— Oro eismo kontrolierių streikas sustabdė orinį susisiekimą visoje Kanadoje. Oro kontrolieriai reikalauja tokių atlyginių, kokie už panašias pareigas mokami JAV.

— Negrų sukėlė riaušes visoje Rodezijoje, protestuodami prieš D. Britanijos ir Rodezijos baltųjų vyriausybės susitarimą, kuriuo negram nesuteikiamos balsavimo teisės. Policija riaušes nuslopino, buvo užmuštų ir sužeistų.

— JAV vakarų pakraščiuose uostų krovikai praeitą savaitę pradėjo streiką, bet derybos su darbdaviais vyksta.

— Kvebeko profsąjungų vadas M. Chartrand atlieka vieno mėnesio kalėjimo bausmę už teismo įžeidimą. Jis atsisakė mokėti 1.000 dol. pabaudą, pasirinkdamas kalėjimą.

— Lapkričio mėn. Amerikos saloje daryto atominio sprogdinimo duomenys mokslininkams padės iš anksto nustatyti žemės drebėjimus ir jų pasekas sušvelninti, — pareiškė Vašingtono pareigūnai.

— Edmontone gimę Siamos dvyniai Cynthia ir Christine po sėkmingos operacijos yra atskirtos ir jaučiasi gerai.

PALAIDOJUS A. NOVICKI

ATSISVEIKINIMO ŽODIS PRIE KAPO

Man tenka liūdna pareiga atsisveikinti čia su Antanu Novickiu jo bendraminčių vardu — Amerikos lietuvių tautinės Sandaros New Yorko kuopos narių, Valstiečių liaudininkų sąjungos New Yorke skyriaus narių (velionis vienu ar kitu laikotarpiu buvo abiejų šių organizacijų pirminku), o taip pat ir Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjungos centro vadovybės vardu.

Velionio Antano ryšiai su šia vidurio liberaline srove susimezgė jau pat jaunystėje. Jis buvo kilęs iš Žeimelio valsčiaus, Šiaulių apskrities, pažangiųjų ūkininkų, kur jau prieš pirmąjį pasaulinį karą buvo paplitusi lietuviška spauda, ypač Lietuvos ūkininkas, kur veikė tokie kovotojai už laisvę ir prieš carizmą, kaip Ignas Lapinskas, vėliau Steigiamojo Seimo atstovas, turėjęs jau anuomet žymios įtakos jaunuoliui Antanui.

Lankydamas Mintaujos gimnaziją jis priklausė Aušrinės kuopelei, o ir studijų metu jo ryšiai su pažangiųjų jaunimu nenutrūko. Po pirmojo pasaulinio karo grįžo iš Rusijos atitarnavęs kariuomenėje ir įgijęs karininko laipsnį. Tuoju stėjo savanoriu kūrėju Lietuvos kariuomenę.

Vėliau jis buvo pasiųstas studijuoti į užsienį, baigė karo inžinerijos mokyklą Versaly, Prancūzijoje, įgydamas karo inžinieriaus diplomą. Įgytąjį mokslą jis uoliai panaudojo Lietuvoje.

Būdamas kariuomenėje jis, žinoma, formaliai negalėjo priklausyti bet kuriai politinei srovei, bet jo įsitikinimai nepa-

— Didž. Britanijoje yra per vieną milijoną bedarbių — tai 25 metų rekordas.

— Montrealio burmistras J. Drapeau pareiškė, kad 1976 m. olimpiada Montrealyje mokesčių mokėtojam nekaltuos nė vieno cento.

sikeitė. Jis buvo žinomas kaip demokratinių pažiūrų karininkas, panašiai kaip Kazys Škirpa, Petras Gužas, Stasys Zaskevičius ir visa eilė kitų. Ne be pagrindo tad ir dr. Kazys Grinius, tapęs Lietuvos valstybės prezidentu, pasirinko Antaną Novickį savo adjutantu.

Sudarant 1941 metų sukiliminę vyriausybę jis buvo pakviestas susisiekimo ministru ne vien kaip įžymus savo srities specialistas, bet ir kaip liaudininkas toje faktiškai — nors ir neformaliai — koalicinėje vyriausybėje.

Vėliau tremtyje jis aktyviai reikšėsi visuomeniniame ir politiniame darbe, o savo nenutrūkstamą ryšį su valstiečių liaudininkų srove jis ypač ryškiai užakcentavo, 1969 m. lapkričio 16 d. Chicagoje minint Mykolo Sleževičiaus 30 metų mirties sukaktį. Tame minėjime Antanas pasakė pagrindinę kalbą, ypač išskeldamas Mykolo Sleževičiaus nuopelnus sukūriant pirmąjį Lietuvos kariuomenės branduolį. Pavaizdavo kritišką ano meto padėtį Vilniuje, kai paskutinėmis 1918 metų dienomis pirmojo ministrų kabineto pirmininkas Augustinas Voldemaras ir Valstybės Tarybos pirmininkas Antanas Smetona vienas po kito išvyko iš Lietuvos ir, likus be vairininkų, Vilniuje buvo besusidaranti visiškai beviltiška padėtis. Kalbėtojas, pats pergyvenęs tuos momentus, taip tarė:

"Teatsimena būsimošios lietuvių kartos, kad Vilniuje kerais dienas prieš naujus 1919 metus sprendėsi Lietuvos nepriklausomybės likimas: ar ji žus čia pat, paliekant istorijai tik popierinę Vasario 16 deklaraciją, ar atsiras žmonių, pasiryžusių kovoti ginklu už tautos laisvę ir nepriklausomos Lietuvos valstybės egzistenciją. Tik kas tokiose beviltiš-

A. A. ANTANAS NOVICKIS

kose sąlygose ryžtųsi stoti priešakin vadovauti laisvės kovai?"

Kad, būtent, Mykolui Sleževičiui, o ne kam kitam buvo lemta stoti prie valstybės vairo pačiu kritiškiausiu momentu, kalbėtojas aiškino jo asmenybės savybėmis ir jo pažiūrų atitikimu to momento reikalavimams:

"Jo politinė ideologija susiformavo varpininkų-demokratų įtakoje. Jis puoselėjo Lietuvos valstybės atstatymo idėją. Tuo jis daugiausiai atitiko tautos daugumos troškimą".

Čia pacitavau ilgelesnes ištraukas iš velionio Antano sakytos kalbos Chicagoje dėl to, kad tas nusakymas atitinka jo paties pažiūras ir ideologiją, taip pat susiformavusią varpininkų-demokratų įtakoje. Ir jis pats ryžosi anuo kritišku metu stoti prie ginklo laisvės kovoje, vėliau pašventė visą savo gyvenimą darbai valstybės ir tautos gerovei.

Todėl tebus leista man išreikšti nuoširdžią užuojautą velionio šeimai ir atsisveikinti su juo vardu visų jo bendraminčių bičiulių, kur jie bebūtų — išsišlaškę tremtyje po platųjį pasaulį ar susigūžę priespaudoje tėvynėje.

Profesorius Juozas Brazaitis, ėjęs 1940 m. sukilimo vyriausybės ministro pirmininko pareigas, labai apgailestauja negalėjęs čia šandien dėl nesveikatos dalyvauti ir pavedė man taip pat tarti atsisveikinimo ir šeimai užuojautos žodį visų kolegų, buvusių tos vyriausybės narių, vardu.

Ilsėkis ramybėje mielas Bičiuli ir Kolega...

Dr. J. Pajaujis

Žiemgaliai

K A L B A

Pirmieji lietuvių kalbos paminklai, kaip žinome, yra „popieriniai“, tuo tarpu anojė Baltijos pusėje gyvenantys mūsų kaimynai švedai daugelį savo pirmųjų raštų „surašė“ į akmenis. Viena tokia akmenyje, rastame pietų Švedijoje, senuoju skandinavų raštu runomis iškalti žodžiai:

„Sigryda pastatė šį akmenį savo vyriui Sveinui.

Jis dažnai nusiirdavo į Žiemgalą Brangiu laivu aplink Domesnesą“.

Nustatyta, kad šis įrašas datuotinas XI m. e. šimtmečiu. Taigi kas toji Žiemgala, kurios pasiekimą Sigryda laikė didžiausiu savo vyro gyvenimo žygdarbiu. Išsiaiškinus, jog švedai Domesnesu vadinė į Baltijos jūrą įsiterpusį Latvijos teritorijos smaigaliuką (Kolkos ragą), jau galima spėti, kad Žiemgala buvusi kur nors netoli mūsų. Tokį spėjimą patvirtina ir įvairūs skandinavų, rusų, vokiečių dokumentai, kur Žiemgala paprastai minima šalia kitų baltų genčių. Žiemgaliai išnyko, nepalikdami jokių rašto paminklų, todėl apie juos ir ypač jų kalbą ką nors tiksliau pasakyti labai sunku. Dėl atskirų klausimų kyla įvairių ginčų.

Pavyzdžiui, net iki šiol galutinai nesutariama dėl žiemgalių vardo: vieni juos vadina žiemgaliais, kiti žemgaliais. Tačiau viena aišku, kad žiemgaliai yra buvusi baltų gentis, vadinas, dabartinių lietuvių ir latvių giminaičiai. Gyvenę žiemgaliai dabartinės Latvijos vidurio dalyje (Jelgava, Balduonė, Bauskė, Duobelė, Aucė) ir vidurio Lietuvos šiaurinėje dalyje (Joniskis, Žagarė, Kriukai, Linkuva, Pašvitinys, Vaškai, Žeimėlis).

K. Būga, pastebėjęs, kad kai kurie Vilniaus krašto vietovardžiai pasitaiko ir žiemgalių srityse, teigė, jog žiemgaliai į vėlesnes savo teritorijas VI—VII m. e. amžiuose bus atsikėlę iš Vilniaus apylinkių.

Apie etninį bei kultūrinį žiemgalių savarankiškumą spręsti labai sunku. Latvių kalbos ir senovės tyrinėtojas A. Bylenšteinas (Bielenstein, 1826—1907) buvo įsitikinęs, kad žiemgaliai kalbėję latviškai. Panašios nuomonės buvęs ir kitas žymus latvių mokslininkas P. Smitas (1869—1938). Jis įrodinėjo, kad tiek žiemgaliai, tiek kuršiai, tiek ir sėliai artimesni latviams negu lietuviams. Tačiau P. Smito argumentai yra gana silpni. Pavyzdžiui, savo teiginį jis remia fakto, kad minėtos baltų gentys virto latviais, o ne lietuviams. Tačiau toks faktas neatitinka tikrovės, nes pietinės šių genčių dalys nesulaukė, o sulietuvėjo. Nepagrįstas ir P. Smito argumentas, esą minėtų genčių latviškumą rodanti aplinkybė, jog Lietuvos kunigaikščiai nesistengė prijungti jų prie savo valdų. Kaip žinome, Lietuvos kunigaikščiai, plėsdami valdas, labai mažai galvodavo apie būsimų pavaldinių tautybę.

Pažvelkime, ką lingvistai gali pasakyti apie žiemgalių kalbą, o tada gal kiek paaiškės ir žiemgalių vieta kitų baltų genčių tarpe. Minėjome, kad jokių žiemgališkų tekstų nėra likę. Apie žiemgalių kalbos ypatybes šį tą galima spręsti tik iš šio krašto vietovardžių bei asmenvardžių, o taip pat iš tam tikro žiemgalių kalbos poveikio latvių bei lietuvių tarmėms.

Kaip parodė prieš keletą metų paskelbti latvių kalbininkės V. Dambės tyrinėjimai, žiemgalių kalbos minkštieji priebalsiai k, g išliko nepakitę. Nepakito šie priebalsiai ir lietuvių bei senovės prūsų kalbose, tuo tarpu latvių, kuršių, sėlių kalbose jie išvirti į c, dz.

Lietuvių kalbos priebalsius š, ž žiemgalių kalboje, kaip ir latvių, senovės prūsų, kuršių bei sėlių kalbose, atliepia s, z. Pavyzdžiui, Žagarės vardas senuosiuose žiemgalių

kraštą liečiančiuose dokumentuose rašomas Sagera, Sagare.

Atrodo, kad žiemgaliai kaip ir latviai, o taip pat dalis sėlių, junginiuose an, en, in, un neišlaikė n. Tai patvirtintų tokie žiemgališki vietovardžiai, kaip Mytowe (plg. lietuvių Mintauja), Blydienė (plg. lietuvių blinė), Sluoka (plg. lietuvių slanka) ir kt. Tačiau esama nemaža pavyzdžių, kur šis n yra išlaikytas. V. Dambė netgi linkusi teigti, kad n išlaikymas būdinga žiemgalių kalbos ypatybė.

Kai kuriose žiemgalių krašto latvių tarmėse tam tikrose pozicijose po priebalsio r (kartais ir l) atsiranda įterptinis balsis, pavyzdžiui, iš darzs pasidaro darazs, iš galds — galads. Latvių kalbininkas J. Endzelynas manęs, kad tai esanti žiemgalių kalbos ypatybė. Tokiai prielaidai pritarė tas faktas, kad latvių vietovardis Tervetė viename 1271 m. dokumente rašomas Terevethene.

Tai ir bus visos kiek labiau apčiuopiamos žiemgalių kalbos ypatybės. Jų, mums atrodo, nepakanka daryti platesnio pobūdžio apibendrinimams apie žiemgalių artimumą latviams ar lietuviams.

Žiemgaliai išnyko veikiausiai XV a., nors šis procesas, matyt, prasidėjęs gerokai anksčiau.

Norėtusi aptarti, iš kur yra kilęs žiemgalių vardas. Istoriniuose dokumentuose Žiemgalos ir žiemgalių vardo aptinkamos įvairios formos. Skandinavų kronikoje (Annales Ryenses), rašytoje apie 870 m., užfiksuota Semigaliam. Ingarvo sagoje, mininčioje XI a. įvykius, randame Seimgaler. Nestoro kronikoje rašoma Zimigola. Henrikas Latvį žiemgalius vadina Semigalli, o senoji eiliuotoji Livonijos kronika Semegalen ir t. t. Kaip matome, istoriniai dokumentai duoda pagrindo vartoti tiek formą žiemgalius, tiek ir žemgalius. Kuri forma vis tik teisingesnė? Skandinavų Seimgaler ir rusų Zimigola, rodytų, kad senasis žiemgalių vardas šaknyje turėjęs dvibalsį. Šiuo faktu remdamasis, K. Būga teigė, kad žiemgalių vardas kilęs iš žodžio žiemiai (latvių ziemelī). Tokiai etimologijai neprieštarauja ir geografinė žiemgalių padėtis, mat, jie buvę šiaurinė baltų gentis. Skandinavai šios genties vardą rašė su ei veikiausiai todėl, kad jie su šiuo vardu bus susipažinę per kuršius, kurių ei (bent farmių dalyje) kilęs iš ie. K. Būgos aiškinimui pritarė ir J. Endzelynas. Saknyje su e žiemgalių vardą rašė latvių žodynininkas Senasis Stenderis („Lettisches Lexikon“, 1789). Taip rašė todėl, kad žiemgalių pavadinimą jis siejo su žodžiu zems (lietuvių žėmas). Nesenai naują žiemgalių vardo aiškinimą paskelbė lenkų kalbininkas Janas Otrembskis. Jis žiemgalių vardą sieja ne su žodžiu žiemiai, o su upės vardu. Konkreti šios upės dabartinis metų, jo nuomone, neįmanoma nurodyti. Tačiau ano upėvardžio giminaičiai būtų Žeimys, Žeimėlis, žeimiai, žemenà ir kt. (Prijiminus K. Būgos aiškinimą, kad žiemgaliai atsikėlę iš Vilniaus apylinkių, būtų galima netgi spėti, kad žiemgaliai savo vardą gavo iš Žeimenos upės.) J. Otrembskis taip pat kelia mintį, kad, pavyzdžiui, mūsų jau minėtoji forma Semigaliam ir panašios dokumentuose vartojamos ne žiemgaliams, o kitai baltų grupei vadinti, būtent, žemaičiams. Visi šie žiemgalių vardo aiškinimai kol kas yra gana hipotetiniai. Tačiau mums atrodo, kad vis tik teisingiau būtų vartoti K. Būgos nufatytytą žiemgalių formą.

A. SABALIAUSKAS

S E N O V Ė

XII—XIII a. rašytiniai šaltiniai dabartinės Lietuvos TSR teritorijoje mini gyvenus įvairias artimas giminines gentis ar genčių grupes — sąjungas. Be lietuvių, minimi žemai-

čiai, kuršiai, žiemgaliai, sėliai, skalviai, jotvingiai ir kt.

Archeologinių paminklų tyrinėjimai rodo, kad minėtos gentys — genčių sąjungos skyrėsi viena nuo kitos kad ir nežymiais materialinės kultūros bruožais. Tie skirtumai labiausiai pastebimi su drabužiais susijusių papuošalų formose. Kiek mažiau skiriasi įrankiai ir ginklai.

Teritorija, kurioje XIII a. gyveno žiemgaliai, išsiskiria kaip atskira kultūrinė sritis mūsų eros pradžioje ir, nežymiai keisdamosi, išlieka iki pat kovų su kalavijuočiais laikotarpiu. Jų gyvenami plotai apėmė Lielupės baseino lygumas, šiaurės rytuose siekė Dauguvą, šiaurėje ribojosi su lybiais, vakaruose — su kuršiais, rytuose — su sėliais. Pietiniai žiemgalių kaimynai buvo žemaičiai ir aukštaičiai. Raktuvės—Žagarės ir Sidabrės pilys, buvusios dabartiniame Joniško rajone, minimos kaip žiemgalių tvirtovės. Nėra abejonės, kad šiaurinis mūsų respublikos pakraštys, maždaug į šiaurę nuo Mūšos, iki pat XIV a. buvo gyvenamas žiemgalių. Galimas dalykas, kad anksčiau jų gyventas plotas buvo kiek didesnis, galėjo siekti Šeduvos apylinkes.

Žiemgaliai mūsų eros pirmaisiais amžiais savo mirusiuosius laidojo iš žemės supiltuose 5—15 m skersmens pilkapiuose, kurių kiekvieną juosė stambių akmenų vainikas. Lavonai buvo deginami. Viena pilkapyje

randami keleto ar net keliolikos žmonių palaikai, laidoti kartais net 1—2 šimtmečių laikotarpyje. Matyt, kiekvienas toks pilkapis buvo atskiros šeimos kapinaitės.

IV—V a. pamažu paprotys mirusius laidojti pilkapiuose išnyko. Imta lavonus nedegintus laidojti tiesiog žemėje iškastose duobėse — plokštiniuose kapuose. Degintiniai kapai sudaro retas išimtis. Į kapus buvo dedami įvairūs metaliniai daiktai — geležiniai kirviai, peiliai, dalgiai, netgi tokie įrankiai kaip vedegos. Refarkčiais m. e. pirmojo tūkstantmečio viduryje ir antroje pusėje į kapus moterims būdavo įdedami geležiniai kapliai, peiliai žemyn, pakenktu smaigaliu. Vyrams į kapus buvo dedama po dvi įeitis su geležiniais antgaliais. Be užmaunamų ant koto iečių antgalių buvo naudojami į medinio koto galą įkalami — įvertinamieji antgaliai. VII—VIII a. plačiai išplito paprotys į kapus vyrams dėti trumpus, masyvius, plačius vienašmenius kalavijus. IX—X a. imta naudoti ir įprastos formos ilgi kalvijai.

Žiemgaliai neturėjo papročio mirusiems kariaus, į kapus dėti žirgo aprangos daiktus ar kartu su kariais laidojti jų žirgus.

Vyrų ir moterų drabužius puošė gausūs žalvariniai, rečiau sidabriniai (ar sidabro plokštele padengti žalvariniai) papuošalai. Ypač buvo mėgstamos antkaklės įvairiai užbaigtais galais, drabužiams susegti smeigtukai (kryžinėmis, žiedinėmis, ratelinėmis, ramentinėmis, trikampėmis ir kt. galvutėmis), daug rečiau — segės. Rankas puošdavo didelės įvijinės ar iš platesnės skardos padarytos rankogalinės apyrankės.

Senujų žiemgalių kapai yra turtingi įvairiais radiniais. Ypač gausu plokštinių kapų žiemgalių gyventos teritorijos pietinėje dalyje — Joniško, Pakruojo, Pasvalio rajonuose. Žinomi dideli žiemgalių kapinynai Degėsiuose, Diržiuose, Linksmučiuose, Žeimelyje ir kitose vietose. Jie rodo, kad jau VI—XIII a. čia buvo stambūs kaimai.

Lietuvos teritorijoje esą žiemgalių piliakalniai tebėra netyrinėti. Tuo tarpu latvių archeologai plačiom mastu yra tyrinėję stambiausius žiemgalių centrus — Mežotnė, kairiajame Lielupės krante, Daugmalė, kairiajame Dauguvos krante, ir Tervetę.

Mežotnės kasinėjimai parodė, kad gyvenvietė čia įsikūrė apie VI—VII a., o VIII—IX a. šalia jos įrengtas piliakalnis su aukštu pylimu, pa-

statyta stipri medinė pilis. Ji nuo lat buvo stiprinama. XI—XII a. piliakalnio pylimo aukštis pasiekė 8 m, ant jo buvo įrengtos sudėtingos medinių rąstų sienos, bokštai, vartai. Pilies kieme ir šalia pilies buvusioje apie 13 ha ploto gyvenvietėje stovėjo mediniai 4×5 m — 6×8 m dydžio pastatai su molio krosnimis. Tik XIII a. viduryje pradėtos naudoti plytos krosnims.

Gyvenvietėje apie pilį gyvenę amatininkai, pirkliai, žemdirbiai. Čia aptikta geležies lydymo įrengimų likučiai, kalvių įrankiai, spalvotų metalų dirbiniai lieti naudotų molinių ir akmeninių formų dalys, nebaigti gaminti bronziniai papuošalai, įvairūs įrankiai. Visa tai liudija XI—XIII a. čia buvus stambų amatų ir prekybos centrą, o kartu žymi žiemgalių tvirtovę ir uostą. Į šį svarbų ekonominį centrą atvykdavo ne tik kaimyninių sričių, bet ir tolimesnių šalių pirkliai, ypač Skandinavijos vikingai. Tyrinėtojai spėja, kad Mežotnė Medsūnės (Medsonės) vardu yra pažymėta 1154 m. arabų geografo Indrisi paruoštame pasaulio žemėlapyje. Prie žemėlapiu pridėta apraše Medsūnė vadinama dideliu ir daug gyventojų turinčiu miestu.

Panašius duomenis davė Daugmalės ir Tervetės piliakalnių kasinėjimai. Ir juose rastos pastatų liekanos, daug suanglėjusių grūdų, įvairių įrankių, liejimo formų, papuošalų ir kt. Trijų minėtų piliakalnių apylinkėse koncentruojasi daugumas žiemgalių žemės rasti arabiški ir Vakarų Europos šalių monetų, si dabro lydinų lobiai, svarstyklės ir svarelių radiniai, iš kelių kraštų importuoti daiktai. Pro žiemgalių žemes tekanči Dauguva VIII—XIII a. buvo svarbus prekybos kelias Rytų Europoje, o Lielupė — patogus kelias žiemgaliams susisiekti su Baltijos jūra. Todėl prekybai padėtis buvo ypač patogė.

Darbstūs žemdirbiai, gabūs amatininkai ir išaugusi prekyba Žiemgalį IX—XIII a. pavertė turtingu, gausiai apgyventu kraštu, į kurį iš pradžių bandė ginklu skverbtis vikingai, o vėliau emė brautis kalavijuočiai, prisidengę krikščionybės platinimu.

A. TAUTAVICIUS

K O V O S

H. Lovmianskio apskaičiavimu, XIII a. visoje Žiemgalioje turėjo gyventi apie 19—20 tūkstančių žmonių (po 2,5 gyventojų viename km²). Tačiau tie gyventojai nebuvo pasiskirstę vienodai po visą teritori-

ją, o gyveno dviem didesnėms grupėms. Rytinių žiemgalių sodybų daugiausia buvo dešiniame Lielupės krante. Didžiausias jų centras, atrodo, buvo Mežotnės pilis. Vakarinių žiemgalių centras buvo Tervetė. Nuo kaimyninių žemių — kuršių, lybių ir Lietuvos — žiemgalių gyvenamą plotą skyrė didelės girios.

Daugiausia žinių apie žiemgalius yra iš XII a. pabaigos ir XIII a., kai Rygoje įsikūrė vokiečių pirkliai, vyskupas Albertas ir Kalavijuočių ordinas. Iš Henriko Latvio kronikos matyti, jog vokiečių atsikraustymą žiemgaliai sutiko priešiška, numanydami gresiantį pavojų. Drauge su savo kaimynais lybiais jie mėgino sunaikinti pirmąją vokiečių pilį Iškilėje, bet neturėjo supratimo, kaip griauti mūrinės pilies. Rygos vyskupas Albertas atsilygino žiemgaliams tuo, kad išgavo popiežiaus draudimą krikščionių pirkliams lankytis vadinamajame Žiemgalių Uoste. Taip Rygos vokiečių pirkliams sumažėjo konkurentų.

Pirmaisiais XIII a. metais, kuomet vokiečių agresija dar buvo nukreipta į šiaurę — prieš lybių, latgalių ir estų žemes, tarp žiemgalių ir Rygos vokiečių laikinai buvo susiklosčiusi sąjunginiai santykiai, pagrįsti abipuse nauda. Rygos vyskupui rūpėjo turėti saugų užnugarį bei panaudoti žiemgalius prieš lybius, o vakarų žiemgalių kunigaikštis Viestardas tikėjosi pasitelkti kalavijuočius prieš lietuvius, su kuriais jam, matyt, tekdavo pakariauti. Tačiau šis bendradarbiavimas, priešingas Baltijos tautų interesams, greitai nutrūko. Mat, bendras žiemgalių ir Rygos vokiečių žygis į Lietuvą 1208 m. pasibaigė nesėkmingai; be to, auganti vokiečių galia kėlė Viestardo susirūpinimą, ir jis nustojo talkinkavęs, nors kol kas ir nekovojo prieš juos.

Žiemgalių ir kalavijuočių santykiai rimtai pasikeitė vėliau, kai vokiečiams, matyt, buvo pavykę įgyti daugiau įtakos rytiniams žiemgaliams. Rygos vyskupas Albertas 1218 m. paskyrė atskirą vyskupą Žiemgaliai ir pasiūlė jiems krikštytis. Po ilgų derybų Mežotnės žiemgaliai, veikdami prieš Viestardo valią, sutiko su šiuo klastingu pasiūlymu ir net įsileido į savo pilį kalavijuočių įgulą, kad gintų juos nuo kitų žiemgalių ir lietuvių keršto.

Viestardas į šį vokiečių žingsnį atsakė karo žygiu prieš Mežotnės kalavijuočius. Pirmasis žiemgalių-kalavijuočių karas (1219—1220) mežotniečiams brangiai kainavo: vokiečiai nužudė šimtą žymesniųjų žiemgalių, neskaitant žuvusių kovo-

ŽIEMGALIŲ KUNIGAİKŠTIS NAMEISIS

je, pati Mežotnė buvo sudeginta. Viestardai nepavyko išvaduoti rytinių žiemgalių.

Vakarinė Žiemgalos dalis kol kas tebėra laisva. 1225 m. Viestardas atmetė popiežiaus pasiūlymą krikštytis. 1228 m. matome jį kartu su kursiais deginant Daugavgrįbos vienuolyną. Greičiausia tai buvo atsakymas į vokiečių antpuolį. Karšdami kalavijuočiai tris savaites užrijė Žiemgalą, o Viestardas užpuolė vokiečių valdomą Alzkraklę šiauriniame Dauguvos krante, bet pralaimėjo. Karas, matyt, žiemgalams buvo nesėkmingas: 1232 m. ne tik Rytinė, bet ir Vakarinė Žiemgalą jau valdė vokiečiai.

Apie tą patį laiką kalavijuočiai nukariavo Kuršą. 1229 m. buvo surengę žygį į rytų Lietuvą. Jie ketino užgrobti Zemaitiją, tačiau Saulės mūšyje (1236 m.) susilaukė tokio smūgio, nuo kurio pats Kalavijuočių ordinas subyrėjo ir turėjo prisijungti prie Prūsijos Teutėnų ordino (kryžiuočių). Po lietuvių pergalės vokiečiai iš Kuršo ir Žiemgalos buvo išvyti. Žiemgaliai apie keturiolika metų buvo laisvi.

Antroji vokiečių okupacija Žiemgaloje truko devynis metus (1250–1259). Livonijos kryžiuočiai, atsigaivę nuo Saulės mūšyje patirtų pralaimėjimo ir numalšinę kuršius (1245), užpuolė Žiemgalą (1250). Kraštas buvo baisiai nuteriotas. Žiemgalių vadų taryba (Viestardas, matyt, jau nebebuvo gyvųjų tarpe) ryžosi prašyti taikos ir įsipareigojo mokėti duoklę. 1254 m. užkariautojai pasidalino vakarinę Žiemgalą (rytinė jau buvo pasidalinta prieš 20 metų). Pats vakarinis Žiemgalos pakraštys — Dubenės ir Sparnės žemės — teko Žiemgalos vyskupijos kapitulai, pietinis — Šilėnė ir Žagarė — pačiam vyskupui, o centrinė ir šiaurinė dalis su Tervete — Livonijos ordinui. Netrukus, 1256 m., žiemgalių kariai, kaip vokiečių valdovų vasalai, buvo priversti dalyvauti žygyje į Zemaitiją. Ir šį kartą žiemgalių istorija buvo glaudžiai susijusi su Lietuvos įvykiais. Vokiečiai puolė Žiemgalą tada (1250), kai Lietuvoje buvo kilęs vasalinių kunigaikščių maištas prieš Mindaugą ir Lietuvą negalėjo pasipriešinti kryžiuočių grobimams Žiemgaloje.

Tačiau patys žiemgaliai laukė prigos nusikratyti okupantų. 1259 m., kai žemaičiai stipriai sumušė vokiečius prie Skuodo, jie vėl sukilo ir pasiūlė vokiečių pareigūnams — fochtams (teisėjams) geruoiu išsinešinti. Žiemga (1259/1260) vokiečiai nesėkmingai mėgino šturmu paimti vakarų žiemgalių sostinę Tervetę. Sekančią vasarą, 1260 m. liepos 13 d., Livonijos ordinas patyrė bene didžiausią šimtmečio pralaimėjimą ties Durbės ežeru, į rytus nuo Liepojos. Po šios lietuvių ginklo pergalės sukilo beveik visos riterių pavergtos gentys — žiemgaliai, prūsai, kuršiai, Sėmos estai. Kol kryžiuočiai atsipeikėjo, žiemgaliai ketverį metų vėl buvo laisvi.

Livonijos riteriai 1264 m. vėl puolė Žiemgalą ir kariavo 9 metus. Salygos žiemgaliams buvo labai nepalankios. Lietuva laikėsi neutraliai. Jos valdovai, užimti vidaus kovomis, palaikė su Livonijos ordinu taikingus santykius (Mindaugo sūnus Vaišvilkas 1265–1267 m., Mindaugo žentas Svornas 1267–1269 m.). Traidenis (1270–1282) savo valdymo pradžioje penketą metų buvo įklimpęs aršiam kare su Volynės dël Mindaugo dinastijos palikimo. Tai gi, žiemgaliai galėjo pasikliauti vien savo jėgomis. Šį kartą kryžiuočiai prieš juos panaudojo naują taktiką — pasistatė savo pilį Jelgavoje (Mintaujoje) — bazę žiemgalams nukariuoti. 1271 m. žiemga riteriai užėmė Tervetę. Pavasarį be kovos pasidavė Mežotnė, tais pat metais sudeginta ir Raktės pilis. Žiemgalių pasipriešinimas buvo palaužtas. 1272 m. liepos 6 d. buvo sudaryta taika. Ji nulėmė Žiemgalos valstiečių padėti dviem amžiams, todėl pravartu paminėti tos taikos sąlygas.

Duoklė, arba mokestis, palyginus su buvusiu ligi 1259 m., buvo sumažintas. Vietoj dešimtinės dabar reikėjo duoti 2 pūrus grūdų nuo ploto, įdirbamo viena žagre. Darbinės prievolės buvo nustatytos tokios: dalyvauti piliių statyme, tiesti kelius ir 4 dienas per metus atidirbti prie kitų ūkinių darbų. Siekdamas užgrobti žuvusių karė žiem-

galių turta, ordinas apribojo paveldėjimo teisę iki 4-o laipsnio giminių. Nepakęčiamiausias žiemgalams buvo vokiečių teisėjų fochty sugrįžimas. Žiemgalių didikai buvo nepatenkinti, kad iš jų atimta teisė spręsti svarbesnes bylas, ir, savaime suprantama, atitinkamos pajamos. Liaudžiai fochty teisėjavimas buvo tikra nelaimė, nes teisminės baudas reikėjo mokėti sidabru. Be to, Livonijos ordino riteriai savivaliavo ir žudė pavergtuosius. 1279 m. žiemgaliai dėl to skundėsi Rygos arkivyskupui, sakydami, jog bėsią priversti vėl nusimesti krikščionybės jungą, jeigu jų byloje nieko nebūsią padaryta.

Patogi proga atėjo, kai Traidenis, 1277 m. padaręs taiką su Volynės, pagaliau atsigręžė į Livonijos frontą. 1279 m. kovo 5 d. lietuvių suiruškinę vokiečius ties Dauguvos brasta prie Alzkraklės, žiemgaliai, kurie buvo atvaryti į ordino kariuomenę, nepamiršo kautis už okupantus ir vėl sukilo prieš kryžiuočių valdžią. Šis paskutinis žiemgalių sukilimas truko iki 1290 m. ir buvo paskutinis jų laisvės kova. Sukilimui vadovavo Namelsis, kurį oficialūs vokiečių šaltiniai tituluoja Žiemgalos karaliumi. Atrodo, kad jis iš anksto buvo susitaręs su Traideniu, gal būt, net pasidavęs Lietuvos didžiajam kunigaikščiui, kaip vasalas. Taip manyti verčia kai kurie faktai. Pavyzdžiui, Namelsis 1279 m. paslūtė Traideniui keliatą Mežotnėje palmių riterių, vėliau dar žymesnį belaisvį — Livonijos ordino maršalą Kacelenenbegeną, kuris Lietuvoje buvo priverstas kautis dvikovoje ir žuvo. Be to, Gediminas (1316–1341) titulavosi Žiemgalių karaliumi ir reikalavo, kad ordinas jam gražintų Tervetę ir Mežotnę.

Po dviejų metų aršių kovų, 1281 m., tarpininkaujant Rygos dvasininkams, tarp sukilėlių ir ordino buvo sudaryta taika 1272 m. sutarties sąlygomis. Tačiau kryžiuočiai neminėjo jos laikyti. Jie sukvietė žiemgalių vadus į puotą ir išžudė, kaip tai buvo padarę 1260 m. su prūsų vadais. Namelsis išvengė mirties, nes išsikėlė į Lietuvą ir 1281 m. rudens vadovavo lietuvių kariuomenei, kuri įsiveržė į Prūsiją ir nusiaubė kryžiuočių žemes beveik iki Vyslos žiočių. Ar jis vėliau dar dalyvavo žiemgalių kovoje, nėra žinų.

Po žiaurios kryžiuočių klastos žiemgaliai vėl sukilo. 1285 m. Livonijos ordino magistras užpuolė Tervetę, bet, jos neįveikdamas, čia pat, už 200 m., pasistatė antrą kryžiuočių atsparos punktą Žiemgaloje — Heiligenbergą. Palikta kryžiuočių įgula neleido žiemgalams atsikvėpti, degino kaimus ir pasėlius. Žiemgaliai su žemaičiais nesėkmingai mėgino paimti tą pilį, bet, jos neįveikę, patys sudegino Tervetę ir išsikėlė į Raktę.

Vokiečiai 1288–1289 m. žiemga puolė likusias žiemgalių piliis. Dubelės gynėjų dalis dėl bado išsikėlė į Lietuvą, o dalis — į Raktę, kurio jau buvo pasitraukę Tervetės gyventojai. Bet ir Raktė nebeįstengė ilgai išlaikyti. Liko tik viena pilis — Sidabrė. Kai dalis jos gynėjų ryžosi pasiduoti, atkakliausiai perėjo į Lietuvą tęsti kovos, 1290 m. Jelgavos komluras įsakė sudeginti Sidabrę. Tai buvo paskutiniai žiemgalių laisvės kovų metai. „Kai buvo sudeginta Sidabrė, tai visas kraštas buvo visiškai išalkintasi: dar niekas nebuvo girdėjęs, kad kas nors panašaus būtų įvykę“, rašo Eiliiotoji kronika.

Žiemgala — paskutinė baltikųjų giminių žemė, kurią XIII a. užkariavo vokiečiai. Lietuvos valdmuo Žiemgalos gynime buvo tas, kad ji savo stambiomis pergalėmis tris kartus (1236, 1260, 1279) suteikė jai galimybę nusikratyti kryžiuočių jungą, o taip pat keliatą kartų padėjo žiemgalams jų paskutinio sukilimo metu.

Dėl Žiemgalos teritorijos XIV a. tebėravo ginčai tarp Lietuvos ir Livonijos ordino, bet 1426 m. valstybinė siena visą Žiemgalą paliko Livonijos ordino pusėje. 1529–1541 m. ji buvo nureguliuota taip, kad Lietuvai liko Akmenė, Žagarė ir Joniškis. Čia susiklostė didelis valstybinių žemių kompleksas, iki 1795 m. vadinęs šiaulių ekonomija.

Kovos su vokiečių riteriais labai prarėtinio žiemgalių skaičių. Dalis jų išliko ordino okupuotoje teritorijoje,

PRO BLAKSTIENAS

AR IS TIESU TOKS JAU GERAS?

J. Avyžiaus romanas "Sodybų tuštėjimo metas" susilaukė labai palankių komentarų. Aki-račiai recenzijos antraštėj iškilmingai pabrėžė: "Romanas, kokio dar neturėjome".

Gal ir neturėjome? Logiškai galvojant, kiekviena nauja knyga, gera ar bloga, yra tokia, kokios mes prieš tai neturėjome. Taigi minėta antraštė nieko nepasako. Aišku, Aki-račių recenzentas norėjo pabrėžti, kad J. Avyžiaus romanas yra pats geriausias mūsų literatūroje.

Dėl to galima suabejoti. Man asmeniškai V. Ramono "Kryžiai" ar J. Baltučio "Parduotos vasaros" daro didesnę įspūdį. Be abejo, kai kuriais atžvilgiais "Sodybų tuštėjimo metas" yra puiki knyga. Dramatiniai epizodai, raiškūs personažai, sklandūs dialogai ir t. t. ją išskiria iš daugelio knygų tarpo. Vis dėlto J. Avyžiaus romanas būtų žymiai geresnis, jei

1. būtų glausčiau, tautiau išbalansuotas, vengiant ištęstų monotoniškų samprotavimų apie moralę, politiką, žmonių... Psichologinis-filosofinis vandenėlis ir kantriausiam moderniam skaitytojui įgrįsta. Vietomis jauti, kad rašytojas kemša, o ne rašo tai, kas reikalinga.

2. nebūtų jame tiek daug verksmingo, sentimentalus humanizmo, kurio drumstame vandenėlyje paskęsta svarbiausias romano veikėjas Gediminas.

3. valdovų anuometinę atmosferą būtų

daugelis žuvo arba įsikūrė Lietuvoje — žinoma, ne šimtas tūkstančių, kaip nurodoma šaltiniuose ir literatūroje, o mažiau, nes tiek daug žiemgalių iš viso nebuvo. Apsigyvenusieji Lietuvoje žiemgaliai XIV a. pirmoje pusėje dar buvo išlaikę savo savitumą, bet ilgainiui, panašiai, kaip persikėlusieji į Lietuvą jotvingiai ir prūsai, susiliejo su lietuvių į viena tautybę. Likusieji savo tėviškėje žiemgaliai įėjo į lietuvių tautybės sudėtį.

išlaikytas didesnis autentiškumas. O dabar kurama klaidinga nuomonė, kad žmonės laukė antrojo bolševikų anplūdžio.

4. okupantams vokiečiams būtų taikomas tas pats literatūrinio valdovimo matas. O dabar ilgokame romane jie kažkokie išsigimėliai, iškamšos, sadistai.

Suprantama, J. Avyžiaus rašė romaną, stengdamasis nenukrypti nuo tarybinio takelio, kurį dabar ima Lietuvos prozininkai, aprašinėdami karo ir artimo pokario laikmetį. Knygų personažai norom nenorom kalami pagal nusistovėjusį modelį.

Čia, kaip blogio lėpėra, landžioja gestapininkas, šveikiarankis, rafinuotas malonumų ieško-tojas, bet drauge šėtoniškas žmonių naikintojas. Jam taiklininkauja kietas, grubus savimyla, truputį bukas lietuvių nacionalistas, buočių vaitakas, polietijos vadas.

Centrinę rolę vaidina šveiklus, psichologiškai komplikotas (kad būtų daugiau sąmonės srauto) svajotojas idealistas, būtinai rašytojas ar į meną linkęs žmogus. Tas ba-landėlis į viską labai giliai žiūri, jautriai pergyvena neteisębę, visiems nori būti geras, klaidžioja, abejoja, galantiškai svetimoteriauja, kol galų gale, gyvenimo nudegintas, padaro lemtingą šuolį — iš pasyvaus humanistinio liado į platų, šiltą, kovingą komunizmo glėbį.

Tarp tų vyriškų jėgų matosi trapios, gražios, nors gana guvios moterys. Viena, dėl kurios vyrai proto netenka, myli gerutį svajotoją, o kita atiduoda viską, kad būtų išgelbėtas jos mylimas kovotojas už tarybų valdžią.

Tokių ir panašių charakterių apėčiai sutinkame dabartiniojo prozininkų raštuose. Nuo ma-

PREMIJA — V. KAVALIŪNUI

šių metų Draugo romano konkursą laimėjo Vacys Kavaliūnas už romaną "Aidas ir šešėliai".

Vertinimo komisiją sudarė torontiečiai: pirm. A. Gurevičius, sekret. A. Bungeilienė, V. Kralikauskienė, Vl. Šaltmirtas ir Vyt. Tamulaitis.

V. Kavaliūnas 1000 dol. Draugo premiją jau buvo laimėjęs 1969 m. už romaną "Kainų giesmė". Premija bus įteikta Chi-cagoje kevo mėn.

— Gruodžio mėn. vidury, Vilniaus Filharmonijoje gastroliauo šasari mieste, Italijoje, kamerinis choras. Jis atliko G. Rossini mažąsias iškilmingas mišias.

dos nepabėgsi. Be to, visi trokšta pavaižduoti aną rūstų laikotarpį.

Gėrio ir blogio susikirtimą J. Avyžiaus traktuoja su didele rašytojiška jėga. Galia tik, kad moralinės avarstyklės per stipriai apslakstytos sovietiniu odekotonu ir nusuktos saviškų naudai. Dažnas lietuvis, žinąs tikrąją anuometinę situaciją, gestapo šiaurumus stengsis autapatinti su emgebių nemažesniais nusikaltimais. Visus reikėtų sutalpinti ant tų pačių nesuklastotų svarstyklų.

Nežiūrint to, didesnė romano pusė palieka neišblunkantį įspūdį, pavyzdžiui, Kučkaitis koria mo scena arba Akvilės elgsena slaugant mylimą partizaną Marių.

Pr. Visvydas

IŠTIKIMOJI ŽOLĖ

"Laisvosios Lietuvos" skelbtasis konkursas parašyti romanui partizaninė tema davė tris romanus, visus tris premijuotus.

Tasai trečiasis, Anatolijaus Kairio Ištikimoji žolė (išleido Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Laisvosios Lietuvos knygų leidykla 1100 egz. tiražu, viršelį A. Rūkštelės, 254 psl.), skiriasi nuo anų kitų dviejų J. Gliuados ir A. Barono) pirmiausia tuo, kad jame vaizduojamas ne pats partizaninis judėjimas, bet Tylėnų kaimas okupacijų metais.

Rašytojas tuose Tylėnuose iš pradžių dėmesį sustabdo ties Gintautais, ūkininkais, kuriems išsiskirstant į vienkiemius atiteko kaimo senosios gyvenvietės su visais sodais, kurie buvo darbštūs ir plačios širdies, kuklūs ir išmintingi. Žodžiu, tai visapusiškai teigiama, pavyzdinga šeima. Jie turi vienturtę dukterį, šešetą metų ėjusią į gimnaziją, porą metų pasimokiusią žemės ūkio mokykloje, daug skaitančią, dainininkę. Suprantama, kad apie tokią merginą ima suktis ne tik ūkininkai, bet ir mokytojas, o Gintautams reikia ūkininko. Pasirodo, rytų pusėje gyvena Norodovas, o vakarų — Langė, ir jie vienas ir kitas labai norėtų susigiminiuoti su Gintautais ir per tai savo ūkius sujungti su Gintautų, bet Monika išteka už Vytauto Dainiaus, ūkininkaičio, kuris dainuoja ir dainuoja ir tuo dainavimu patraukia į save Gintautaitę.

ANATOLIJUS KAIRIS

IŠTIKIMOJI ŽOLĖ

Bet Monikos vestuvių dieną pradeda riedėti rusų tankai, ir tada iškyla į viršų Norodovai, apsilėidę ūkininkai, gyvenusieji į rytus nuo Gintautų. Kaip Gintautai yra įkūnytas gerumas, taip Norodovai, gali sakyti, baurumas. Jie pilni sukybės, gobšumo, iš paskutiniųjų pataikauja naujam režimui. Kai prasideda vokiečių okupacija, tada iškyla Langė, Gintautų kaimynas iš vakarų pusės, dar išradingesnis talkininkas naujųjų Lietuvos valdovų. Visų tų neramių įvykių eigoje žūva Gintautų žentas Dainius, paskui ir vienas Norodovas, o paskui ir dar vienas po kito kiti knygos herojai, pagrindiniai ir šalutiniai.

Nors rašytojas mėgsta įterpti keletą sakinių šen ar keletą puslapių ten tokio mišinio, kurį galėtume vadinti sentimentalija ar retorine poezija, bet apskritai romaną reikia laikyti realistiniu. Visas tas atsitiktinis poetizavimas yra greičiau nereikalingas priedas (pavyzdžiui, Monikos atsisveikinimas su aplinka, kai ji buvo sugalvojusi pasitraukti iš Lietuvos, nei šis nei tas, ypač tokios vietos, kaip miežio ir avižos dialogas, arba tokie nuo visa ko atitrūkę šuktelėjimai, kaip "O, šventasis Partizane, melskis už mus").

Tačiau, tur būt, pagrindinė ir esminė A. Kairio realistinio pasakojimo yda yra jo nenuosaikumas, jo pastangos taip sutirštinti gyvenimo įvykius, kad jie pasidaro jau nebeįtikimi. Skaitytojas pradeda jausti iš pat pradžių, kad ar ne per daug tik geri tie Gintautai. Toks jis geras ūkininkas, toks geras žmogus. Dar kol jis pavyzdinčiai ūkininkauja, dar pusė bėdos, galima juo tikėti. Bet kai rašytojas ima pasakoti, kad jie padeda visiems, kam tik pritrūksta darbo rankų, pinigų, arklio, pašaro, ratų, medžių, sėklos, duonos, tai jau kyla įtarimas, kad reikalas

žymiai išpustas. Vytauto Dainiaus tasai dainavimas taip pat perdėtai skamba. Bet gero daikto, kaip sakoma, niekada nėra per daug.

Deja, dar skaudžiau pradėdame jausti ypač žmonių charakteristikų sutiršinimą, kai susiduriame su neigiamaisiais herojais. Kol Monika Gintautaitė dar nebuvo ištekėjusi, Norodovai ir Langės rūpinosi per ją padidinti savo žemes. Bet juos visa neigiama pilnybe pamatome ne tada, o kaip tik okupacijų metais. Maža tai, kad, pvz., Norodovas tėvas pasidaro rinkiminės apylinkės pirmininku ir vaikščioja per žmones su balsavimo urna, kad jis padaro kombinacijas su savo žeme: jis dar ir dukterį pastumia į palaidumą, žmones iki kraštutinumo persekioja, Gintautus išveža. Langių sūnus Adolfas dar bai-

sesnis už senį Norodovą. Naudodamasis vokiečių okupacija, jis pasirenka sau šitokią filosofiją:

"—Ką supranta ši kaimiečių banda? Botagą. Nugara ieško lazdos. Sulaužyti pasitikėjimą... Reikia paversti visus pilvo vergais, juodadabiais mulais... Mano vertė pakils, kada Tylėnų smuks... Kada jie taps niekas daugiau kaip trąša žemei, purvas po galinųjų padais... Moniką laimės ne meilė, bet jėga..."

Su vokiečių talka jis tuoju ir ima smaugti žmones, ir čia visa ko viršūnę pasiekia plytinės statymas, tie visi sargybiniai šunes, jų maitinimas, staugimas, kai Jurgiukas pradeda smuikeliu čirvyti, Jurgiuko šaudymas. Tai vis tokios aukštybės, kokių realistai rašytojai retai tepasiekia arba atlieka tai įtikinamiau...

K. Abr. (EL)

LEIDYBOS ARUODUOS

DAUG MELODRAMOS IR ATSITIKTINUMŲ

Vytauto Volerto "Pragaro vyresnysis", romanas 1971 metais laimėjęs Draugo premiją, yra stipriausias iki šiol pasirodžiusių jo veikalų.

Romane vaizduojamas Lietuvos dabartinių kolkūjų gyvenimas ir nagrinėjama pareigos ir laimės konflikto problema.

Intrigoje susipina trijų žmonių likimai. Kunigas Rukšys slepia savo pašaukimą nuo aplinkinių gyventojų ir todėl gyvena su nuolatinio nusikaltimo jausmu. Baleika, senas komunistas, nesupranta, kodėl jam nebėra vietos tarp naujai kylančių režimo oportunistų. Stasė Dimšaitė nesugeba atleisti nei jaunystėje mylėtam Rukšiui, nei gyvenimui, kad jie jai negalėjo duoti nė trupučio asmeniškų laimės.

Rukšys savo nusikaltimą skandina alkoholyje, Baleika save nuolatos bando apgauti ir kuria

iliuzijas, kol jos atsimuša į realybę ir sudužusios nuveda į beprotybę, Stasė bando ieškoti kompromisų su savimi ir surasti užuovėją nors ir nemylimo žmogaus artumoje. Visi trys ieško būdų pateisinti savo egzistenciją, ir nė vienas to nesugeba.

Rukšys jaučiasi per silpnas ir per daug supurvintas tarnauti Bažnyčiai, Baleika per mažai mokytas, per daug primityvus tarnauti partijai. Juos jungia menkavertiškumo jausmas, baimė matyti tikrovę tokią, kokia ji yra, ir nuolatinis slėpimasis už melo fasado.

Romane pabrėžiamas religinio jausmo išsakinėjimas žmonių pasamonėje ir būtinybė kuo nors tikėti. Stasės ir Baleikos likimai yra tragiški. Stasė, tikėjusi nors ir mažos kasdieniškos laimės galimybe, miršta atsitiktinėje nelaimėje. Baleika, tikėjęs komunizmo galutine verte, vi-

IŠRINKTA VLB TARYBA

Korespondenciniu būdu praėjusių metų pabaigoje išrinkta tokios sudėties Vokietijos Lietuvių Bendruomenės taryba: kun. V. Šarka, V. Natkevičius, kun. B. Liubinas, J. Valiūnas, t. A. Bernatoniš, V. Bartusevičius, kun. A. Bunga, J. Grinius, A. Lingė, J. Lukošius, J. Barasas, R. Baliulis, V. J. Bylaitis, F. Skėrys, A. Palavinskas.

Išrinktieji gavo tarp 440 iki 270 balsų. Mažiau balsų gavusieji liko kandidatais. Absoliučią tarybos daugumą sudaro Lietuvių fronto bičiulių sambūrio ir jam artimi žmonės, kurie jau eilę metų VLB tarybose vyrauja. Tarybon, atrodo, tepateko vienas ryškus opozicijos atstovas — gydytojas V. J. Bylaitis, liet. socialdemokratų draugijos pirmininkas.

PRAGARO VYRESNYSIS

PREMIJOTOS ROMANAS

Vytautas Volertas

sų atmetamas, paskęsta haliucinacijose. Rukšys laimi tiek, kad krizės momente nugali savo baimę.

Romane yra daug melodramos ir daug mechaniskai autoriaus sugalvotų atsitiktinumų, kada situacijos turėtų išplaukti iš charakterių reikavimų. Sakinių kapotumas ir dažni pasikartojimai taip pat silpnina veikalą.

"Pragaro vyresniajame" sukurti gyvi charakteriai, iškeltos įdomios problemos, tik gaila, kad stiliaus ir formos nelygumai neduoda jiems išbaigtų formų.

Knyga išleista Lietuvos knygų klubo Chicagoje 1971 m. Kaina 5 dol. ig

NAZARETO MALŪNAS

– Nelabai kaip baigėsi tavo vedybinis gyvenimas, bet ką padarysi, – mėginau ją kaip ir guosti, – galėjo ir blogiau būti. Gerai, kad tau nieko neatsitiko. Gal vėl iškėsi, gal bus geriau... Esi jauna, esi graži...

– Ačiū. Vieno pakako.

Ji pamažu priėjo prie manęs ir pirštu bakstelėjo į mano nosį.

– Nebijok, neišdursiu akies... Bet tavo nosis šalta kaip agurkas... Na, bet širdis, tur būt, kam nors karšta.

– Žmonės sako, kad širdis karšta tada, kada šalta ranka, o ne nosis.

– Žmonės taip sako dėl to, kad rankas jie dažniau čiupinėja. Eskimams toks sakymas nežinomas.

Pasitraukus kelis žingsnius nuo manęs, ji pažvelgė į mano akis, o paskui permetė mane akimis nuo galvos iki kojų, lyg norėdama išmatuoti mano aukštį. Surimtėjo jos veidas. Ji tylėjo, ir aš tylėjau. Liežuvio galu suvilgius savo viršutinę lūpą, ji taip prabilo:

– Žinai, ko tau reikia? Kostiumo tau reikia. Ir batų... Ir marškinų... Tau visko reikia.

– Bet šiais laikais nėra lengva.

Nieko nesakius ji nuėjo prie lango ir ėmė ražytis. Ražėsi pasistiebdama kaip balerina ir iš krūtinės gilumos atsikvėpdama. Nuo sunkių atodusių kilnojosi jos krūtys, sakytum, jos nori prasiveržti pro tampriai aptemptą suknelę.

Oant suknelės, čia aukštyn, čia žemyn, judėjo gelsvi karoliai, nelyginant išpurpę žirniai ant vėjelio glostomo vandens.

– Jeigu Rapolas dabar tavę matytų, jis vėl, atsidusęs, saktų: "Uh... Uh... Tai figūra jos..."

– Rapolas? Chi. Tavo nuomonę man būtų įdomiau išgirsti.

– Kaip tau, Monika, gali būti įdomu, jeigu sakei, kad jau vieno pakako?

– Daug ką sakiau... Dažnai moterys pasako priešingai kaip jos galvoja. Pagaliau, ar negalima savo nuomonės pakeisti? Napoleonas testamentą rašė net keturius kartus.

– Bet rašydamas jis nepriešiekė, kad jo nekeis. Šliūbo priesaika yra...

– Bet pagalvok, kokią reikšmę gali turėti priesaika prie šliūbo? Juk gyvenime viskas keičiasi. Keičiasi žmonių veidai, jų mintys ir darbai. Net ir žmonių pavydas keičiasi.

Tuo momentu tarpdury pasirodė Samtis.

– O, malonu čia jus abu matyti. Smagiai laiką leidžiat...

– Leidžiam, – sausiai atkišto Monika.

– Bet tu, Grigaliau, saugokis. Ar žinai, kad Monika yra našlė? Jauna našlė?

– Žinau, bet kodėl turiu jos saugotis?

– Todėl, kad šventas Povilas liepė jaunų našlių vengti, nes jos pasiduodamos gašlu-

mui nori ištekėti ir atitolsta nuo Kristaus.

– O, senoms našlėms, – įsiterpė Monika, – ar leidžiama pasiduoti gašlumui?

– Senės tos Dievo dovanos jau neturi, – atšovė Samtis ir nusijuokė.

Monika nusišypsojo, bet nieko nesakė.

Jos elgesys ir žodžiai mane jau spėjo įtikinti, kad ji nėra ir negali būti neaiškios moralės moteris, kaip galvoja Rapolas ir Darata. Ji dar tebėra sukręsta šiurpių pergyvenimų, bet jos siela pamažu nurims ir išsivalys 'kaip sudrumstas upelyje vanduo, tiknelabai gerai, kad Samtis gali sunaikinti jos pasitikėjimą Dievu.

Bet aš turėjau vykdyti savo uždavinį: vykti pas Lorą.

– Kur tu nori eiti? – stebėjosi Samtis.

– Juk tu jaugirtas kaip Nojus po tvano. Lauke tamsu, nors į akį durk. Gulk ant sofos ir permiegosi.

Bet mano pasiryžimas buvo nesulaikomas.

– Ačiū už rūpinimąsi, – padėkojau, – bet kaip nors pamažu pareisiu.

Monika mane palydėjo iki tako.

– Tik atsargiai! – perspėjo ji. – Nenuriedėk į tvenkinį.

Atsibudau sulabai bloga savijauta, kaip paprastai visi pagiriom sergą žmonės jaučiasi. Skaudėjo nugarą ir galvą, tarsi būčiau kur nors ant akmenų gulėjęs. Atsikėlęs pasižiūrėjau į veidrodį. Nusigandau. Mano nosis buvo mėlyna kaip varnėno snapas. Rūbai buvo numesti ant grindų, bet ne spintoje, kur aš juos kiekvieną vakarą pasidedu. Švarko skverno buvo išteptas tamsiai rusvai spalva.

Atsisėdęs ant lovos, pradėjau galvoti: "Kur aš buvau? Kas su manim galėjo atsitikti? Kas sutepė švarką ir sumušė nosį?"

Gal buvau pargriuvęs ant tako? Bet ten – žvyras, o ne molis. Čia lyg degintų plytų spalva. Kur ant plytų galėjau šliaužti?"

Kažkas pabeldė į duris.

– Pra... Prašau... – vos apversdamas liežuvį išstariau.

Prasivėrė durys. Prieš save mačiau Lorą, bet girdėjau Daratos balsą. Kas čia darosi? Vaidenasi ar ką?... Krumpliais patryniau akis. Ši kartą vietoj Loros pasirodė Darata, bet taip, rodos, toli, toli, ūkanose...

– Kaip nuotaika? – pasigirdo Daratos balsas.

Aš tylėjau.

– Ar žinai, kas su tavim buvo atsitikę? Tunaktį šaukei ir labai blaškeisi. Tu nesapnavai. Tu kliedėjai. Tu šaukei: Amerika... Amerika... Išsigandęs Rapolas net vaistininką pašaukė.

– Vaistininką? Kam?... Ką jis sakė?

– Sakė, kad tu buvai prisigėręs vyno. Jis tave išpumpavo ir liepė nejudinti...

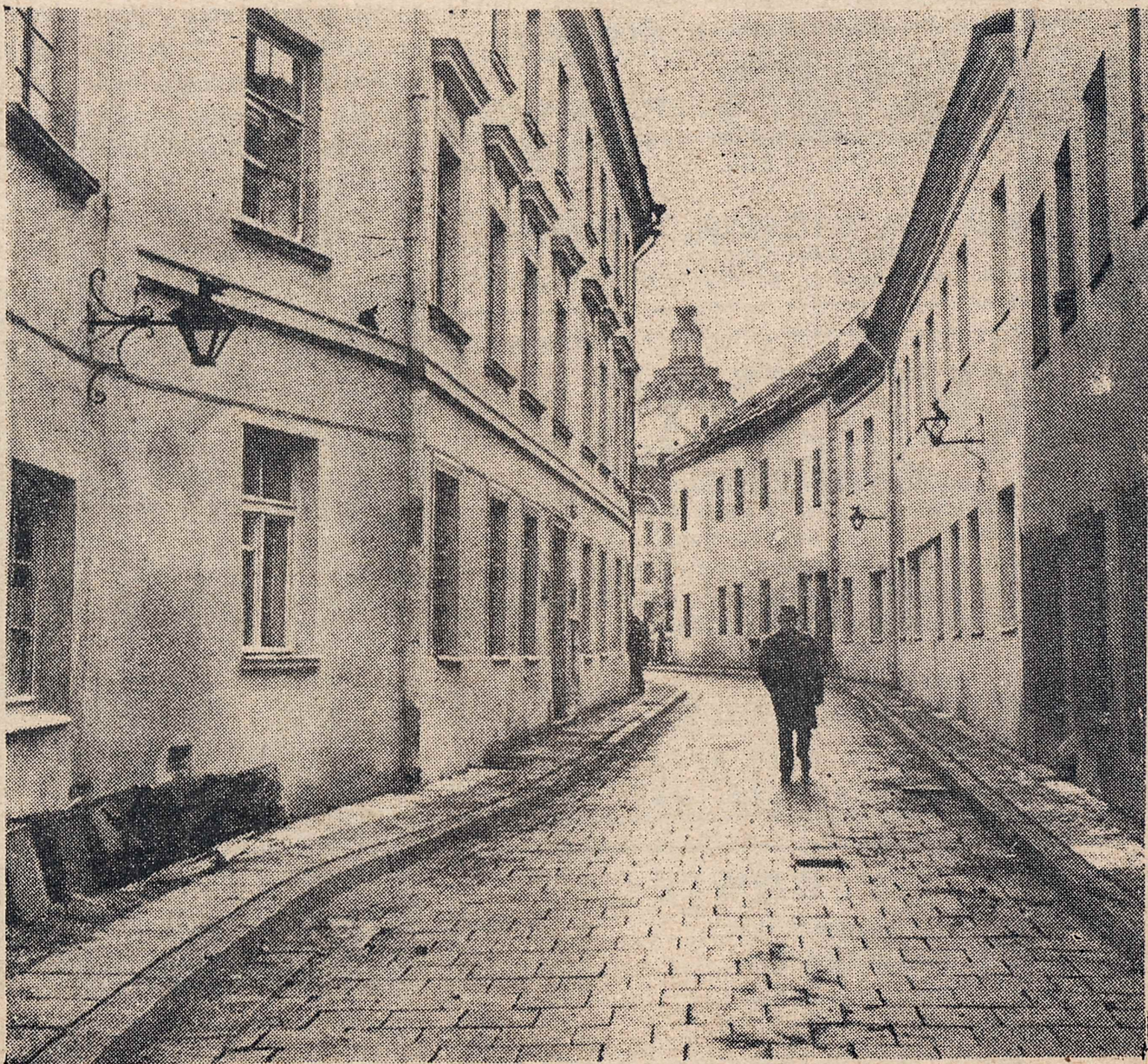
– Aš, prisigėręs vyno? Mane pumpavo?

Ji atnešė man stiklinę rūgusio pieno. Išgėriau iki dugno. Pasijučiau truputį stipriau, bet vėl greitai užmigau.

Kada pabudau jau leidosi saulė. Mėginau atsiminti, kur buvau ir ką veikiau. Atsimenu, buvau pas Moniką. Ten gėrėm vyną. Bet kas atsitiko vėliau? Kodėl naktį šaukiau "Amerika", kaip sako Darata?

Išmiegojęs visą dieną, naktį negalėjau užmigti. Tai buvo neapsakomai ilga laukimo naktis. Taip ilga, jog protarpiais pradėdavau galvoti, kad, tur būt, išsipildė Rapolo pranašystė: sudegė saulė, ji daugiau jau nebepatekės, ir mes visi pavirsim į ledo gabalus.

BUS DAUGIAU

VILNIAUS SENAMIESTYJE

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LASALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos
(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

239 FOURTH AVENUE

(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus
drabužius. Siuvu naujus, pagal užsaky-
mus, vyriškus paltus, kostiumus ir kel-
nės. Aukštos kokybės medžiagos.

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai, izoliacija, Ten-Test.

Masonito, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO

RADIO 1410 MONTREAL

PROGRAMA

KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS

NEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELBDAMAS,
JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS
GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$ 7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Dr. J. Frison, B. Sc., D. C.

Chiropraktikas

1202 St. Joseph Blvd. East

Montreal (kampus de la Roche).

Tel.: 523-3525

Atdara: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

DATOS • VARDAI • ĮVYKIAI

MIRĖ

A. GINTNERIS

Sausio 13 d. Chicagoje
nuo širdies smūgio mirė
Antanas Gintneris.

Velionis buvo uolus
spaudos bendradarbis,
dviejų knygų autorius,
pirmininkavo žurnalistų
s-gos Chicago skyriui.

PROF. V. RUOKUI
MIRUS

Prof. Viktoras Ruokis
mirė Kaune gruodžio 26
d.

V. Ruokis gimė 1885
m. Daubariškio viensė-
dyje, Švenčionių apskr.
1919 m. jis atgaivino Dot-
nuvoje žemės ūkio ir
miškų mokyklą. Žemės
ūkio akademijoje Ruokis
ėjo agrochemijos ir geo-
gnozijos katedros vedėju
pareigas, nuo 1931 m.
buvo extraordinarinio
profesorium. Vadovavo
dirvožemio katedrai iki
1968 m.

Vilniaus spauda nepa-
minėjo, kad velionis 1914-
15 m. yra dirbęs Cent-
riname lietuvių nuo karo
nukentėjusiems šelpiti
komitete. Vilniuje, kad
jis ten veikė Rūtos drau-
gijoje ir buvo Rūtos cho-
ro dirigentu. Taip pat
neišdrįsta paminėti, kad
Ruokis yra vedęs žemės
ūkio skyrių Lietuviškoje
Enciklopedijoje Kaune
bei rašęs mokslo žurna-
lams nepr. Lietuvoje.

NAUJA LF
VALDYBA

JAV Lietuvių Fondo 1972
m. valdybos pir. išrink-
tas dr. Jonas Valaitis, I-ju
vicepir. Antanas Rėklai-
tis, II-ju vicepir. Jonas
Kučėnas, III-ju vicepir.
Stasys Džlugas, sek. Kle-
opas Girvilas, išd. Kazys
Barzdukas ir išd. patarė-
ju Petras Želvys. Į val-
dybą dar įeis LF investa-
vimo komisijos atstovas ir
LF pelno skirstymo komi-
sijos atstovas.

Kadenciją baigiančioje
valdyboje 1971 m. dirbo
pir. dr. K. Ambrozai-
tis, vicepir. A. Rėklai-
tis ir dr. V. Šimaitis, išd.
H. Daras ir sek. J. Ku-
čėnas.

FLAMŲ
KALBA

Belgijoje flamų kalba
išleista lietuvių poezijos
antologija. Lietuvių poe-
tų eilėraščius vertė Bel-
gijoje gyvenanti Zenta
Tenison.

Pradžioje įdėta Teni-
sonienės paruošta trum-
pa Lietuvos istorijos bei
jos kultūros apžvalga ir
A. Vaičiulaičio apybrai-
ža apie lietuvių poeziją.
Rinkiny paskelbti eilė-
raščiai šių lietuvių poe-
tų: Maironio, Baltrušai-
čio, Kiršos, Giedriaus,
Putino, Šruogos, Lem-
berto, Santvaro, Tyslia-

vos, Aisčio, Neries,
Miškinio, Vaičiulaičio,
Brazdžionio, Rutkūno,
Jasmanto, Tulauskaitės,
Grigaitytės, Radausko,
Audronės, Andriekaus,
Kėkšto, Augino, Bradū-
no, Jūragio, Kazoko,
Mačernio, Nagio, Nykos-
Nylūno, Šlaito, Švabai-
tės, Meko, Barausko,
Prižginitės, Sutemos,
Občarskio, Sadūnaitės,
Mackaus, Bogutaitės,
Paškevičiūtės ir Saulai-
tytės.

TRYS DIPLOMAI
AUSTRALIJOJE

Praeitaisiais metais
Adelaidės universitetą
Australijoje baigė trys
lietuviai.

27 m. amžiaus Augis
Zamoiskis gavo techni-
kos bakalauro laipsnį.
Jis tarnauja vandentiekio
departamente, o savo te-
noro balsą lavina pas so-
listę A. Gučiuvienę.

21 m. amžiaus Violeta
Vanagaitė gavo humani-
tarinių mokslų bakalauro
laipsnį ir mokytojauja
aukštesniojoje technikos
mokykloje. Vakaraus ji
studijas tęsia, siekdama
pedagogikos magistro
laipsnio.

27 m. amžiaus Vytau-
tas Straukas taip pat ga-
vo humanitarinių mokslų
bakalauro laipsnį. Prieš
tai baigęs mokytojų se-

Montrealio lituanistinės mokyklos mokiniai vaidina "Meškiuką Rudnosūką".
Nuotraukoje iš kairės: P. Ladygaitė, J. Keršys, L. Staškevičius ir A. Žukaus-
kas.

minariją mokytojavo, o universitetą lankė laisvalaikiu. Be to, konservatorijoje mokėsi smuiko klasėje, buvo Lituanijos choro dirigento pavaduotoju. 1970 m. buvo išrinktas LB apylinkės pirmininku.

PADĖKA

Mano mylimam vyrui ir mūsų brangiam Tėvui Antanui Novickiui mirus, nuoširdžią padėką reiškiamo visiems teikiusiems jam ligos metu pagalbą, slaugiusiems, vežiojusiems, lankiusiems ir raminiusiems sunkioje ligoje.

Ačiū už gėles, už užprašytas mišias, už aukas Tautos Fondui ir Kultūros Židiniui.

Dėkojame už paramą, paguodą ir užuojautą skausmo valandose. Taip pat esame dėkingi visiems atsisveikiniusiems ir palydėjusiems mūsų Brangiausijai į amžino poilsio vietą.

Žmona Birutė, duktė Živilė, sūnus Sigitas.

SPORTO RŪMAI

Vilniuje gruodžio 17 d. iškilmingai atidaryti naujai pastatyti Sporto rūmai (kitoje Neries upės pusėje, į dešinę nuo buv. Žaliojo tilto). Be sporto varžybų, tuose rūmuose numatyta rengti koncertus, suvažiavimus, demonstruoti filmus. Žiūrovų numato talpinti tarp 3500 ir 6000.

APGYNĖ DAKTARATĄ

Žemės ūkio mokslų daktaro laipsnį gavo Bronius Baginskas, apgynęs disertaciją "Mikroelementų kiekis Lietuvos TSR dirvožemiuose ir jų įtaka augalams". Jis gimė 1903 m. ir yra Žemės ūkio akademijos agrochemijos katedros vedėjas.

— Vilniuje gruodžio mėn. Aktorių namuose įvyko Lietuvos scenos veteranų IO-sis sąskrydis. Kalbėjo veteranų sekcijos pirmininkė N. Vosyliūtė, K. Jurašiūnas, J. Petrauskas, K. Inčiūra, M. Karka.

SKAUTAMS

Skautas vytis Rimas neprižadėjo ateiti į šokių vakarėlį, nors sesė Rūta ir labai kvietė. Jis panorėjęs tą šeštadienį pasilikti vienas ir nesirodyti viešumoje.

Kaip žinome, jis po sėkmingų kelių diskusijų su broliais — vyčiais jau buvo ne vienam paklausėjęs ar oponentui įrodęs savo tezių nesugriaujamumą ir tvirtumą. Tačiau dažnai broliai vyčiai jam vis pakišdavo kurią nors mintį ar klausimą, net kartais iššaukiančiomis bei provokuojančiomis temomis. Todėl tą šeštadienį Rimas, pasilikęs vienas ir išvengęs viešumos, stengėsi susitelkti, klausydamasis per FM vietinę radijo stotį geros, nors ir pramoginės, muzikos.

Neilgai trukus kažkas pasibeldė į duris, kurias atidaręs Rimas nustebė, kai pamatė, kad tai buvo Rytas Tamulis, už kelių

gatvių blokų gyvenęs jaunuolis. Rytas visiškai nesidomėjo jokia lietuviška veikla ir tik labai retai tautiečiai jį sutikdavo.

— Prašau į vidų. Labai malonu tave matyti, — bandė nors ir dirbtinai nuduoti pasitenkinimą Rimas.

— Ačiū už kvietimą... Prašau man atliesti, jei sutrukdysiu tavo laiką ir... ramybę, — greitai pasakė svečias ir net nepaprašytas atsisėdo į minkštą kėdę.

Rimas nedrįso pradėti kalbos, o Rytas taip pat tylėjo, nors ir kramtė lūpas, lyg norėdamas sutramdyti įkyrias mintis, bet pagaliau pradėjo:

— Jau sakiau, kad gal tik sugaišinsiu tavo laiką... Bet man kai kurie dalykai neduoda ramybės ir todėl norėčiau su tavim daug ką išsiaiškinti, kai ko paklausti ar priminti. Būsiu atviras. Pasakyk man, Rimai, kodėl tu taip plėšais dėl tos skautybės? Juk tai pasenęs dalykas. Mes, jaunieji, esame visai kitokie šių dienų žmonės. Nesukame sau galvų dėl praeities Beverčių senelių. Mes jaučiamės ge-

rai... Ir tu, Rimai, naujo-kitoniško žmogaus kelyje visai kitaip galėtum jaustis. Galėčiau vis daugiau ką pasakyti, bet tu matai mūsų kelią ir aš atėjau pakviesti tave mūsų tarpan.

— Žiūrėk, Rytai, jūsų tariamasis jaunų-kitokių žmonių kelias manęs nevilioja. Negaliu sutikti, kad jūs esate jau kitokie žmonės. Moksliniai tyrimai įrodo, kad žmogaus prigimtis, mentalitetas, pažangumas bei dvasinė galia pilnai reiškesi net prieš 3-4 tūkstančius metų. Žmogus niekad nėra palioves ieškoti tobulėsio kelio. Juk senovės graikų filosofas Sokratas, taip pat labai besirūpinęs savo išore bei drabužiu, tikrai sugebėjo sukrėsti žmonių žinojimą, sužadindamas tolimesnio ieškojimo norą ir išlukštendamas naujas tiesas taikiu klausinėjimo būdu. Nelaikyk, Rytai, savęs kažkokiu nauju-kitokiu žmogumi. Tie, kurie bandė laikyti save viršžmogiais, nepasiteisino, ir jiems toli

iki to senovės dvasios galiūno Sokrato ir daugelio kitų, vėliau gyvenusių, o jų tarpe ir skautybės įkūrėjo Baden Powell.

— Neseniai skaičiau laikraštyje, — tęsė toliau Rimas, — kad New Yorko jipijų vadas Abie Hoffmannas nusikirpo savo neproporcingai gauruotus plaukus, apsirengė kaip daugumo jaunų žmonių rengiamasi, paskelbė, kad jipijų kultūra perdėm tėra netikra ir apgaulinga ir patarė visiems savo sekėjams žmoniškų tikslų ir gėrėvės siekti taikiu demokratiniu būdu, o ne nuolatiniiais ir prieš viską nukreiptais betiksliais protestais.

— Žinau, Rytai, kad tu ir kai kas iš jūsų nepriimuoda jokios reikšmės ir svarbos senesnio amžiaus žmonių veiklai. Aš gi sakau, kad gyvenime reikalingi visokio amžiaus žmonės. Ir, štai, dėl ko. Amerikoje Duke universiteto profesoriai

KELIAMA | 12 PSL.

Geras darbas paskaidrina sielą, ramina sąžinę, gerina saviąją ir taiso sveikatą. Laimingas tas, kuris galėdamas artimam duoti, teigiamai apsisprendžia ir duoda nedelsdamas. Kas greit padeda, tas dvigubai gelbsti. Geras darbas yra malonus ir naudingas abiem: davėjui ir gavėjui. Todėl, artėjant 50-ties metų sukakčiai nuo pirmojo, tikrai lietuviško, universiteto įsteigimo 1922 m. vasario 16 d. laisvoje Lietuvos valstybėje, KVIEČIAME TAMSTĄ MALONIAI PAREMTI išleidimą ilgus amžius išlikusio ir vertės neprarandančio veikalo apie Lietuvos universitetus 1579-1944.

Užsakant knygą iš anksto, jos kaina tik 15 dol. Tai rimtas 900 psl. tomas. Prenumeratą siųskite adresu: Lietuvių Profesorų Draugija, c/o prof. St. DIRMANTAS, 6616 SO. WASHINGTON, CHICAGO, ILL. 60629.

KAS RAŠOMA KELEIVIO KALENDORIJE?

Ką tik išėjo Keleivio kalendorius 1972 m. Štai kokie jo straipsnių pavadinimai:

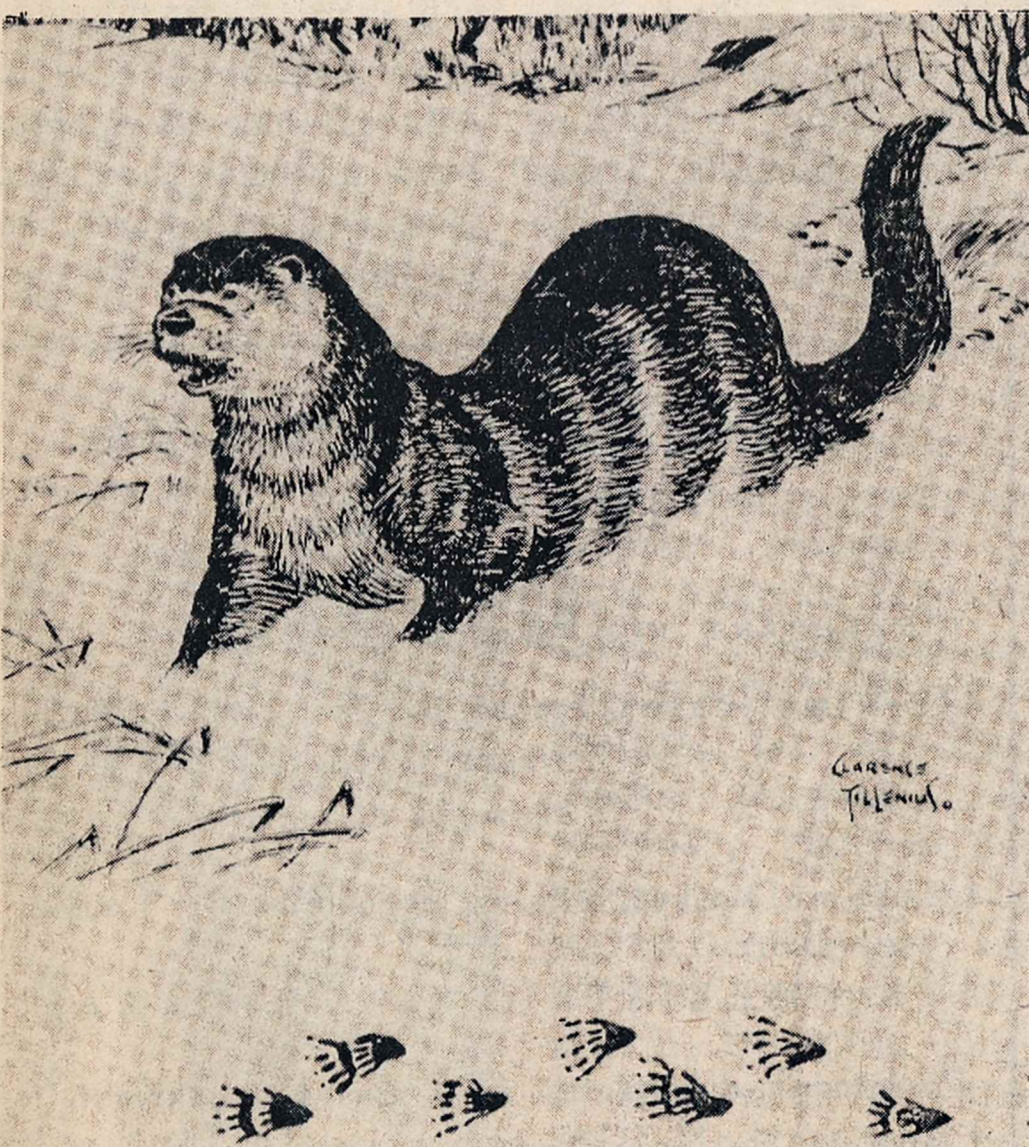
Apie Simą Kudirką; Kaip buvo atkurtas Donelaičio atvaizdas; Lietuvos gyventojų statistika; Dvejopos Vietnamo paslaptys; Kiek kainuoja šaltasis karas; Vokiečių patriotai neatsizada Klaipėdos; Kaip rusai paėmė Berlyną; Idomi Kedainių istorija; Belgijos lietuviai apie Ameriką; Didelis gešeftas iš vedybų; Siūlo apsidrausti nuo Dievo; Aukso kasykla gerklėje (Kaip Sodeika iškilo į dainos aukštybes); Ką parodė 1970 m. cenzas; Gaivinantieji gėrimai; Moteris vyrų pasauly; Rusai pasiekė Veneros planetą; Šamokslas studentams diskredituoti; Penkias. dešims Amerikos karų; Chruščiovo atsiminimai; Knygos progresas; Kova su vėžio liga; Nelaiminga sala ir kt. Yra ir gražių Putino, K. Jakubėno, Vaidilos Ainio ir kitų eilėraščių.

Kalendoriaus kaina — tik \$1.50.

KELEIVIS

636 E. Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Ūdros Lietuvoje jau beveik išnykusios, bet Kanadoje jų netrūksta. Ūdrų rusvas, kartais juodas kailis labai vertinamas dėl savo patvarumo. Ūdros yra vandenyje gyvenantieji žinduoliai, suaugusios sveria iki 25 svarų, yra išmintingos ir greitai prijunks prie žmogaus. OIP nuotraukoje matome ūdrą ir jos pėdsakus.

SKAUTAMS

ATKELTA IŠ 11 PSL.

C. Eisendorf ir F. Wilkie įrodė, kad protinis pajėgumas daugiau pareina ne nuo senatvės, bet nuo peraukšto kraujo spaudimo. Tų profesorių tyrimai patvirtino, kad ir vyresnio amžiaus žmonės, turintieji normalų kraujo spaudimą, neturėjo jokių pasikeitimų protiniuose sugebėjimuose per visą dešimtį metų.

— Ačiū, Rimai. Turiu jau eiti, nes matau, kad tavęs įtikinti ir savo puse patraukti neįstengiau.

— Ačiū labai ir tau, Rytai, kad teikeis manęs išklausti. Kai kada nors pas tave atsilankysiu, jau aš pabandysiu tave įtikinti ir į skautų eiles pakviesti. L. Eimantas

sudbury

"LENINIZMAS BE KAUKĖS"

Baltų Federacijos Sudburio skyrius gavo parodą "Leninizmas be kau-

kės", kuri sėkmingai apkeliaavo JAV, Filipinų ir Kanados centrus. Jos tikslas parodyti dokumentuotus faktus apie komunizmo doktriną ir jo tikslus laisvajame pasaulyje.

Paroda vyks miesto bibliotekoje vasario 1-4 dienomis, nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro. Parodos metu bus dalijamos brošiūros ir rodomi filmai. Įėjimas nemokamas.

Vietinės radijo ir televizijos stotys sutiko veltui reklamuoti parodą. Deja, vietinis laikraštis Sudbury Star atsisakė spausdinti bet kokią straipsnį ar pranešimą. Bet manome, kad dolerių suvilioti nuomonę pakeis, kas yra atsitikę praeityje.

Kviečiu visus apylinkės lietuvius atsilankyti parodoje, o taip pat paraginti dalyvauti ir savo kitataučius draugus.

J. Staškus,

Liet. atstovas BF

SĖKMINGAS RENGINYS

Naujųjų Metų sutiki-

mas, suorganizuotas Baltų Federacijos praėjo gana sėkmingai. Dalyvavo apie 65 pabaltiečiai.

Gautas pelnas bus panaudotas "Leninizmo be kaukės" parodos išlaidoms padengti. J. S.

hamilton

SKLYPAS PARDUOTAS

Sausio 15 d. parapijos salėje įvyko Liet. Namų akc. b-vės narių susirinkimas, kuris buvo specialiai kviečiamas svarstyti pasiūlymo, gauto per B. Krono pardavimo įstaigą už turimą žemės sklypą.

Nariais susirinkimas nebuvo gausus, bet jame atstovautos 654 akcijos. Iš viso parduota 1000 akcijų, tiek, kiek b-vės buvo išleista po šimtą dol. Už pasiūlymą sklypą parduoti pasisakė 440 akcijos, prieš — 211. Tokiu būdu b-vė artėja prie paskutinio žingsnio — jos likvidavimo. Pasiūlytoji už sklypą suma yra 235 tūkst. dol.

Susirinkime dalyvavęs iš Toronto J. Strazdas, Toronto liet. namų įsigijimo darbuotojas ir hamiltoniečių b-vės narys, kvietė hamiltoniečius prisidėti prie Toronto jau nupirktų liet. namų pertvarkymo bei pritaikymo mūsų reikams. Albina ir Jona Adomaičius, Jame numatyta įrengti vieną iš gražiausių Toronte salų.

ŠACHMATININKAI VĖL ŽAIDŽIA

Lietuvių šachmatų klubo nariai, praeitais metais mirus jo vadovui P. Savickui, buvo lyg ir išsiskirstę. Betgi šiais metais jau sudaryta nauja vadovybė ir klubas pradeda veikti sena tvarka.

Praeitį parodė, kad klubas turi gan stiprių žaidėjų. Žaidynės su latvių bei estų klubais mūsų siškiams atnešė stiprių laimėjimų. Kol kas žaidynės bus vykdomos tarp klubo narių, o vėliau numatoma žaisti su kitais klubais.

Klubo vadovybę sudaro pirm. L. Koperskis, sekr. A. Matulienė ir ižd. A. Paukštis. Buvę klubo nariai ir kiti abiejų lyčių lietuviai, besidomį šachmatų sportu, prašomi susisiekti su klubo sekretore, tel. 529-1857. Numatomas mažas nario mokestis. Smulkios išlaidos gali susidaryti pravedant tarpklubines žaidynes.

VEDYBŲ

SUKAKTIS

Dešimties metų vedybinių gyvenimo sukakties proga, Angelos ir Petro Giedraičių draugai jiems suruošė malonią staigmeną.

Sukaktininkai, sausio 8 d. atvykę pasisvečiuoti pas Albina ir Joną Adomaičius, buvo maloniai nustebinti gausaus draugų būrio, kurį juos pasitiko. Dalyvavo

per 30 asmenų, bičiuliai atvyko net iš Toronto, o iš Chicagos specialiai atvyko A. Giedraitienės sesutė J. Labanauskienė, kuri su J. Lenkučiu "jaunavedžius" sutiko su duona ir druska. Sveikinimo kalbą pasakė J. Petraitis, visi sugiedojo "Ilgiausių metų", įteikė vertingų dovanų. J. P.

london, ont.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

KLB apylinkės valdyba nutarė Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį paminėti vasario 13 d., sekmadienį, Londono lietuvų parapijos salėje. Pradžią 6 val. vak.

Pagrindiniu kalbėtoju bus stud. A. Puteris, o meninę programą atlikti pakviesti vietinio jaunimo sambūriai: Baltija, studentų kvartetas Rasa ir lituanistinė mokykla.

Kadangi iki šios didžios mūsų šventės teliko nedaug laiko, apylinkės valdyba rado, kad geriausia būtų, jog Vasario 16 minėjimas ši kartą būtų savybinis, artimas ir vieningas mūsų visų susitelkimas. Todėl Londono lietuvų studentija paruoš ir paprašys (po oficialios minėjimo dalies) susėsti bendroms, kuklioms vakšėms prie stalų, artimai pabendrauti, pasidalinti mintimis ir išlieti lietuvišką nuotaiką dainoje.

Į minėjimą įėjimas nemokamas. Bus renkamos aukos Tautos Fondui.

Iškilmingos pamaldos bažnyčioje bus 11 val. ryto.

Laukiama visų gausaus dalyvavimo. L. E-tas

NAUJA APYLINKĖS VALDYBA

Pernai lapkričio mėn. pabaigoje Londono lietuvių bendruomenė buvo išsirinkusi apylinkės valdybą, tačiau ji ir po ilgų pastangų negalėjo pasiskirstyti pareigomis bei rasti bendrą kalbą. Teliko tik viena išeitis: šaukti vėl visuotinį susirinkimą ir prašyti išspręsti reikalą.

Susirinkime, daugeliui išdėsčius savo nuomones, prieita galimų dvie-

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v. p.p.
antradieniais	10 — 5 v. p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v. p.p.
penktadieniais	10 — 7 v. vak.
šeštadieniais	9 — 12 v. p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais

šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5%
šėrus ir sutaupas	6%
už vienu metų terminuotus indėlius	6½%
ir virš \$10.0000 — 3 metams	7%
Duodame:	
asmenines paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2,800,000

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAI TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8¼% už mortgičius

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)

BŪSTLINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1972 METAIS

US\$ 530

PRADĖDANT NUO

Išvykimo datos: gegužės 18, 30, birželio 20, 29, liepos 13, 27, rugpjūčio 10, 24, rugsėjo 7 d.

Lankoma Maskva, Vilnius, Druskininkai ir Kaunas.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Parūpiname dokumentus Jūsų giminėms iškviesti iš Lietuvos. Siunčiame siuntinius ir automobilius į Lietuvą.

Anglų kalba rašykite:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL 131, QUE. - CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

jų išiečių: išrinkti naują apylinkės valdybą ar pavesiti nesusitariančiai apylinkės valdybai dar kartą pabandyti rasti bendrą kalbą. Kadangi daugumas pastarosios valdybos narių pareiškė atsistatydinimą, susirinkimas turėjo išrinkti naują valdybą. Reikia pasakyti, kad naują valdybą pavyko išrinkti, nes jį sutiko kandidatuoti ir naujų žmonių.

Valdyba dar tos pačios dienos vakare pasiskirstė pareigomis šitaip: pirm. E. Petrauskas, vicepirm. ir visuomeninių reikalų reprezentantas A. Puteris, kasininkas St. Keras, sekr. Ir. Jakubaitytė, kultūrinių reikalų vadovas M. Chai-nauskas, S. Dragūnevičius ir L. Keraitė — studentijos ir jaunimo reikalams atstovai.

Reikia pažymėti, kad tai, tur būt, amžiumi jauniausia Londono lietuvių bendruomenės apylinkės valdyba: keturi jos nariai tarp 18-23 metų amžiaus, visi jie aktyvūs ir studijuojantys jaunuoliai. Apylinkės valdybos pirm. ir kult. reikalų vadovas yra universitetą baigęs čia, Kanadoje, prieš keleris metus. Valdybos kasininkas — nuoširdus lit. švietimo rėmėjas ir ilgametis lit. mokyklos tėvų k-to pirmininkas. Sėkmės.

L. E-tas

SUPYLĖM DU KAPUS

Kai parapijos klebonas, darydamas metinį ataskaitinį pranešimą, pažymėjo, kad 1971 m. Londono lietuvių kolonija tetrėjo tik vienas laido-

tuves, malonu buvo patirti, jog mažutė kolonija laikosi ir nemažėja... Bet 1972 m. sausis mus sukrėtė: sausio 15 d. supylėm net du kapus iš karto ir toks liūdnas įvykis ištiko mus pirmą kartą nuo Londono lietuvių kolonijos susikūrimo.

Amžinybėn iškeliauo Vincas Uždravis, 76 m. amžiaus, kilęs iš Slavikų apylinkės, Šakių apskr. Jis, širdies smūgio ištiktas, mirė sausio 12 d. Paliko liūdinčią žmoną, dukterį ir du sūnus.

Velionė Paulina Katelienė, veik to paties amžiaus, kilusi iš Šimonių, Panevėžio apskr. Kanadon ji atvykusi dar prieš karą. Per paskutinius 12 metų ji sirgo sunkia paralyžiaus liga. Nuliūdime liko vyras J. Katelė, kuris rūpestingai globojo taip ilgai sergančią žmoną. Ji mirė sausio 13 d.

Tebūnie jiems lengva svertimoji Kanados žemė.

L. E-tas

montreal

ATOSTOGOS JAMAİKOJE

Žiemos atostogom į Jamaiką iškrido Ina ir Algis Kličiai ir Silvija ir Vincas Piečiaičiai.

Draugai ir bičiuliai saulėje įdegusių atostogautojų Montrealin grįžtant laukia sausio 30 d.

KURIA KRYPTIMI?

Paskutinių dviejų savaitėjų laikotarpyje palaidojome net 6 lietuvių bendruomenės narius (jų pavardes matėte ankstyvesniuose NL numeriuo-

se), bet per porą paskutinių mėnesių neišgirdome nė apie vieną gimusį lietuviuką. Ar neturėtume nusigąsti, kuria kryptimi lietuviškas gyvenimas suka?

Gal jaunesnieji tėvai turėtų daugiau susirūpinti? Ankstyvesnės emigracijos lietuviai išaugino, išauklėjo, išmokslino nemažesnes šeimas kaip vėliau atvykusieji, nors jų darbai buvo daug sunkesni ir uždarbiai menkesni.

A. P.

DALYVAUSIME SU VĖLIAVOM

Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčiose vasario 20 d., 11 valandą, bus laikomos specialios iškilmingos pamaldos.

KLB Montrealio ap. valdyba, prašo visų lietuviškų organizacijų pamaldose dalyvauti su vėliavomis.

KAS BUS LAIMINGIEJI?

Iš tiesų — kas gi bus tie laimingieji, kam teks tie vertingi laimėjimai Nepriklausomos Lietuvos spaudos baltaus loterijoje? O tų dėmesio vertų laimėjimų bus ne vienas ar du, bet ištisa jų vartinė, tad ir laimingųjų sąrašas nebus trumpas.

Spaudos baltaus loteriją tvarko Danutė Staškevičienė. Ji subūrė eilę talkininkių ir talkininkų, kurie renka fantus arba pinigines aukas laimėjimams įsigyti. Visi norintieji NL spaudos baltaus loteriją praturtinti prašomi susisiekti su šiais loterijos talkininkais: D. Staškevičienė, tel. 769-1557, Zina Urbanienė, tel. 672-3262, Vladas Drešeris, tel. 768-5533, Viktorija Buzienė, tel. 637-9229, Marija Girdžiuvienė, tel. 366-6148, Marytė Žižienė, tel. 366-9094, Julija Mickienė, tel. 674-3551, V. Dikaitienė, tel. 366-1673, arba NL redakcija, tel. 366-6220.

Kaip žinome, spaudos ballus įvyks šeštadienį, vasario 12 d., Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Jetté & Frères

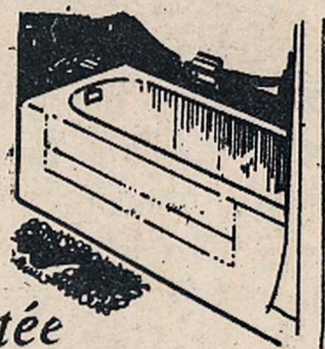
VISKAS — MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius.

140-2e AVENUE - 366-0330

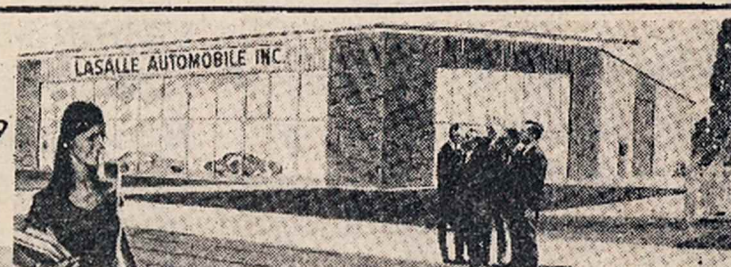
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

PARDAVIMAS

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 365-3364

ATLIEKAMI ĮVAIRŲ MŪRINIMO DARBAI IR VIŠKĖRIŲPI
REMONTAI. CEMENTO, MEDŽIO DARBAI, GELEŽIES
SUVIRINIMAS (WELDING). VYKSTU IR Į PROVINCIJĄ
ONTARIO IR QUEBECO.

M. Krauza

10167 48th Avenue, Montreal 477
Tel. 665-2278

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:

366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower

Sav. G. Desrochers

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Kiekvienas klientas gali laimėti "Snow-blower"
- Parduodamos "Scorpion" firmos motorinės rogės
- Lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40.

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

Vida Kizerskytė ir Edmundas Kudžius išvyko į Australiją ir apsigyveno Brisbanėje. A. Adomonio nuotraukoje matome po sutuoktinių Aušros Vartų bažnyčioje: K. Buzaitė, M. Buzaitė, I. Girklytė, L. Grinkevičiūtė, jaunoji pora ir kt.

J. ŠABLAUSKAS VICEPREZIDENTAS

Jurgis Šablauskas, ilgametis montrealietis, pastaraisiais metais gyvenęs centrinėje Amerikoje, neseniai išrinktas Bartkaus International Ltd. viceprezidentu. Jo įstaiga atidaroma Gvatemaloje su poskyriu Belitz, Britų Hondure.

Inž. E. A. Bartkus, šios bendrovės steigėjas ir prezidentas, šia proga paryškina, kad besiplečiant darbo organiza-

cijai Centro ir Pietų Amerikoje buvo reikalinga pasidalinti sritimis. Taip inž. J. E. Guevara, viceprezidentas su įstaiga San Salvadore, vadovaus kelių ir greitkelių darbams lotynų Amerikos valstybėse, o inž. J. Šablauskas — industriniams ir komerciniams projektams Centro Amerikoje ir Karibų salose.

ŠAULIŲ VAIDINIMAS

Mindaugo šaulių kuopa Montrealio Aušros Vartų parapijos salėje sausio 15 d. suruošė vakarą, kurio metu buvo suvai-

dintas St. Butkaus dviejų veiksmų vaidinimas "Partizanų motina".

52 minutėms praėjus nuo skelbtos vakaro pradžios Mindaugo šaulių kuopos valdybos pirm. I. Petrauskas vakarą atidarė, o St. Barauskas susirinkusiems žiūrovams papasakojo, kad su vaidinimo autoriumi St. Butkum buvo pažįstamas pokarėje pabėgėlių stovykloje Vokietijoje, kur paprašęs vaidybos mėgėjams parašyti tinkamą veiklą scenai, o "Partizanų motina" ir buvusi to prašymo išdava.

1961 m. miręs Stasys Butkus buvo ilgametis žurnalistas, kone nuolatinis Kario žurnalo redaktorius, darbuotojas Lietuvoje ir svetur, plačiai visuomenei bene geriausiai žinomas savo prisiminimų knyga "Vyrai Gedimino kalne". Kaip dramaturgas St. Butkus nėra žinomas nei literatūros ar teatro kritikams, nei pagaliau plačiai visuomenei.

Parankiui neturint "Partizanų motinos" spausdinto autentiško teksto, sunku, žinoma, susidaryti nuomonę apie patį veiklą. Atrodo, kad tai vienas tų proginių vaidinimų, kokių panašia tema buvo nemažai prirašyta stovykliniais metais Vokietijoje specialiai scenos mėgėjams. Geri norai ir patriotizmas tokiuose vaidiniuose paprastai vyrauja prieš įprastus literatūrinius reikalavimus.

Vaidinimą režisavo Br. Malaiškienė, J. Malaiška ir V. Sušinskas. Drabužiais ir grimu rūpinosi St. Barauskas. Sufleriauvo St. Pocauskas. Scenovaizdis, matyt, buvo kolektyvinių pastangų vaisius, nes vakaro programoje įrašyta: "dekoracijos — LK Mindaugo šaulių kuopa".

Vaidmenis atliko Julija Jukonienė, Genė Kazlauskienė, Rima Tekutytė, Pranė Tekutienė, Aldona Urbanavičienė, Viktoras Sušinskas, Augustas Mylė, Antanas Račinskas, Petras Gabrys, Juozas Zavys, Balys Kasperavičius, Jonas Babrauskas, Augustinas

Kalvaitis, Antanas Ziukas, Stasys Reutas, Bronius Bagdžiūnas, Juozas Vieraitis.

Prieš antrąjį veiksmą I. Petrauskas žiūrovus įspėjo, kad scenoje bus šaudoma ir prašė susirinkusių moterų dėl to nenusigasti, tuo, žinoma, parodydamas šeiminingą rūpestį šaulių viešnių gerove. Vakaras buvo baigtas šaulių moterų paruošta šilta vakariene ir linksmomis šokiais.

Nemažas būrys Montrealio lietuvių moterų ir vyrų išstisus tris mėnesius kone kiekvieną dieną ruošėsi šiam vaidinimui, o už savo pastangas jie iš tikrųjų visi yra nusipelnę pripažinimo. Kritikos, deja, yra nusipelnę tie, kurie paruošė žiūrovams pardavinėtą programą, kurioje beveik nebuvo eilutės be rašybos ar kalbos klaidų. Rašomųjų mašinelių su lietuviškais rašmenimis Montrealyje netrūksta, o blogiausiu atveju juk galima lietuviškus ženklus ir ranka įrašyti... Iš tokios patriotiškos organizacijos, kokia yra šio vakaro rengėja, vis dėlto lauktina truputį daugiau pagarbos mūsų gimtajai kalbai.

STUDENTŲ PARAMA

Montrealio liet. studentų s-gos pirm. Vytautas Kudžma, jn., KLB Montrealio ap. valdybai atsiuntė 10 dol.

Ta suma lietuviai studentai prisideda prie išlaidų, kurios susidarė ruošiant lietuvių skyrių Terre des Hommes parodoje.

AV PARA-PIJIEČIŲ SUSIRINKIMAS

Sausio 16 d., sekmadienį, susirinko 39 balsavimo telsę turinčių parapijiečių metiniame Aušros Vartų par. susirinkime. Parapijos 1971 metų gyvavimo pranešimą padarė klebonas tėv. L. Zaremba, SJ. Aušros Vartų parapija skaitlinėmis atrodo taip: parapijos nariais yra 460 vietinių — šeimų, skirtingų pavardžių. Pakrikštyta — 11. Mirė — 9. Suteikta

pirmoji komunija — 12. Suteiktas sutvirtinimo sakramentas — 23. Jungtinių 11, visos mišrios, išskyrus 2-jas jungtuves, bet ir tos dvi lietuvių jaunavedžių poros išvažiavo iš Montrealio.

Klebonas suminėjo gerąsias ir blogąsias parapijos veiklos puses, taip pat patiekė smulkią piniginę apyskaitą. Pajamos — \$26.000, iš jų rinkliavos bažnyčioje \$12.000. Išmokėta skolų \$6.900, lieka skolų \$48.000.

Į parapijos komitetą pririnkti du nariai P. Vileniškis ir J. Klisevičius.

Nors parapijos komitetas yra faktiškas parapijos valdytojas, bet visus pranešimus turėjo daryti klebonas. Būtų laikas, kad parapijos komitetas daugiau įsijungtų į parapijos ūkišką tvarkymą, o kunigams liktų daugiau laiko dvasiniams reikalams. Nieko nebuvo pranešta nei apie parapijos tarybos veiklą.

Susirinkimo pabaigoje klebonas atsakė į patiektus klausimus bei sumanymus, kurių galėjo būti apie 25, pradedant išgėrimo padauginimu parapijos salėje ir baigiant mišių metu skaitomų tekstų reikalu. A. P.

PARAPIJOS KOMITETAS

Montrealio liet. Šv. Kazimiero parapijos komitetą sudaro: pirm. Vincas Markauskas, K. Rašytinis, Vl. Giriūnas, Alb. Norkeliūnas, Jonas Stanulis ir Ant. Šmitas.

Šv. Kazimiero parapijos klebonu eilę metų yra kun. dr. Feliksas Jucevičius.

TRADICINĖS SKAUTŲ KŪČIOS

Gruodžio 22 d. Šv. Kazimiero parapijon susirinko apie šimtas skautiško jaunimo. Pirmiausia įvyko trumpa kalėdinė sueiga, kurios metu nemažas pulkas paukštyčių ir vilkiukų davė įžodžius, keletas paukštyčių buvo perkeltos į skaites, be to, nemažai geltonšlapių perkelta į vyr. skaites kandidates. Sueigos metu abiejų tuntininkų vardu

ADVOKATAS J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS R.J. Išganaitis, BA, BCL

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 674-7038

ADVOKATAS B.K. Schneider, BA, BCL

DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD. W
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja
6330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL
TEL. 255-3536

Dr. A.O. Jaugelienė

Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

1963

1964

1965

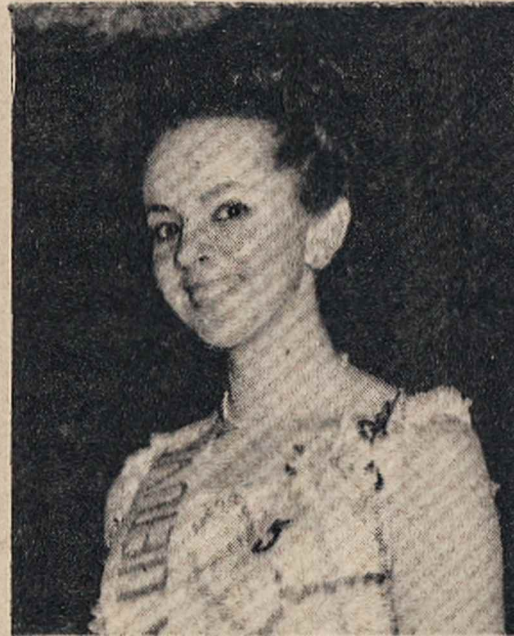
1966

1967

1968

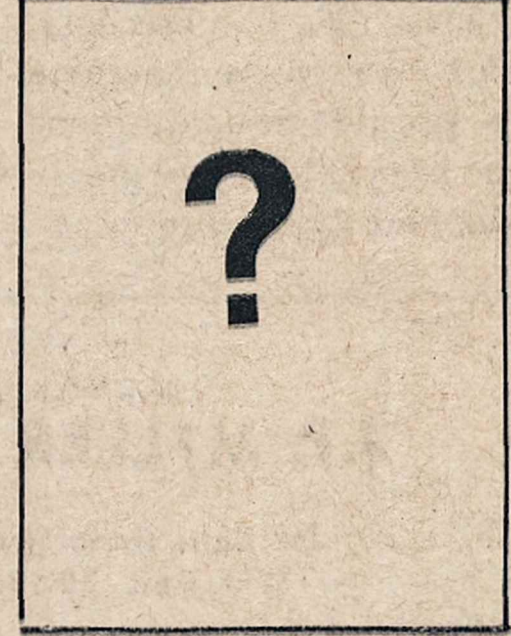
1969

1970

1971

1972

susirinkusius pasveikino pskn. V. Piečaitis.

Po sūnelgos visi susėdo prie gražiai išpuoštų stalų. Rasa Lukoševičiūtė, vadovavusi šiom Kūčioms, pakvietė kleboną F. Jucevičių pradėti vakariene žvakių uždegimu. Pirmiausia uždegtos turtininkų, po to skautininkų, vienetų vadovų, kurie uždegė visų sesių ir brolių individualias žvakes. Sekė malda ir plotkelių laužymas.

Šįmet prie stalo palikta tuščia kėdė buvo sujungta su geruoju darbeliu ir visi buvo paprašyti nesėsti prie Kūčių stalo, nepasidalinus ir neprisiminus to, kurio gal nlekas nepakvies prie Kūčių stalo. (Girdėjom, kad lėkštėj atsirado pakankama suma Skautų Aido prenumeratai Vasario 16 gimnazijon).

Beaiškindama Kūčių valgius, Rasa pakvietė

paukštytes ir vilkiukus parodyti, kaip auga aguonėlė. Tai gera mintis, kad mažiesiems per daug nenusibostų. Burtai traukiamu šiaudu nevienam sukels rūpestį vasarą nuvažiavus į stovyklą, jei išsipildys... Atrodo, bus nemažai tokių, kuriuos su rūbais išmaudys. Paukštytės puikiai išpildė angelukų pasikalbėjimą apie Kristaus gimimą. Visi gražiai pagiedojo kalėdinės giesmės.

Džiugu, kad mūsų tradicijas ir papročius jau labai sumaniai pajégia paaiškinti, palyginti, labai jauni vadovai. Rasa Lukoševičiūtė yra gabi laužvedė, kuri šią vasarą jubiliejinėj stovykloj Vokietijoje buvo apdovanojota Vėliavos žymeniu.

S. B.

SKAUTŲ MUGĖ

Montrealio Geležinio Vilko skautų tuntas sek-

madienį, kovo 12 d., Šv. Kazimiero parapijos salėje ruošia skautų darbų parodėlę ir tradicinę mugę.

Skautai tam jau uoliai ruošiasi ir tikisi gausaus visuomenės dėmesio.

JAUNIMO STOVYKLOS

Montrealyje žiema šiais metais — tikras pavasaris. Gal net pavasariniais reikalais rūpinimasis būtų vietoje. Svarbiausias iš jų — jaunimo vasaros stovyklos organizavimas. Pradėjus iš anksto sėkmė būtų užtikrinta.

Ar nevertėtų tleik skautams, tleik ateitininkams į Montrealio apylinkės Bendruomenės stovyklą kviešti savo idėjos draugus iš Toronto? Torontiečiams, be abejo, patiktų ir ne daug ką daugiau kainuotų. Montrealio stovyklos būtų daug gausesnės ir visiems būtų daugiau džiaugsmo. A. P.

NAUJI PASKAUTININKAI

Liet. skautų sąjungos vyriausias skautininkas, įvertindamas sėkmingą veiklą lietuviškojoje skautijoje, į paskautininko laipsnį pakėlė Romą Otto ir Bronių Niedvarą. Naujieji paskautininkai

Ateinančiame Nepriklausomos Lietuvos spaudos balijuje vasario 12 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje spaudos baliaus karalaitė bus renkama jau dešimtą kartą, vadinasi, "Miss Neprisklausoma Lietuva" rinkimai iš tiesų jau išvirtę gražia tradicija. Štai, tos devynios NL spaudos baliaus karalaitės: 1963 m. — D. Klemkaitė, 1964 m. — J. Sakalaitė, 1965 m. — R. Lukošionaitė, 1966 m. — R. Kudžmaitė, 1967 m. — L. Sarkytė, 1968 m. — A. Skrupskytė, 1969 m. — R. Sušinskaitė, 1970 m. — M. Buzaitė, 1971 m. — A. Staškevičiūtė. O kas gi bus dešimtoji?

yra gerai žinomi Montrealio visuomenininkai, ypač daug darbo ir širdies paskyrę jaunimo veiklai. Romas Otto vadovauja skautų draugovei, o Bronius Niedvaras yra vilkiukų draugininkas.

VIEŠI VOKIETIJOJE

Kelis mėnesius praleidęs Portugalijoje, Ispanijoje ir Graikijoje, Kazys Barteška dabar apsistojo Hamburge, lankėsi Bonneje ir kituose Vokietijos miestuose.

SUSILAUKĖ PIRMAGIMIO

La Sallėje apsigyvenę Jūlytė ir Jonas Mastavičiai susilaukė pirmagimės dukrytės.

ATOSTOGOS FLORIDOJE

Žiemos atostogas Floridoje leidžia Kazys Lukas su šeima ir Stasys Jepselskis.

LIGONINĖJE

La Sallės ligoninėje sunkiai serga Anelė Salalienė. Ligonę prižiūri jos dukterys Onutė Augūnienė ir iš Hamiltono atvykusi Alytė Norklienė.

IŠVYKO Į SAN SALVADORĄ

Savo tėvų San Salvadore aplankyti atostogom išvyko Liūtas Šablauskas, dirbantis Royal Victoria ligoninėje.

VAKARO SKANĖSTAI...

Jaunųjų talentų vakaro paruošimo šelmininkėmis sutiko būti M. Kasperavičienė, O. Lapinaitienė ir M. Grinkienė, kurios visiems atvykusiems į vakarą, numato paruošti ir lietuviškų didžukulių — "cepelinų".

Tad visi kviečiami nepraleisti retos progos pamatyti ne tik mūsų jaunimo talentus, bet paragauti ir reto skanumyno.

HENRY'S

BAVARŲ ORKESTRAS
PRADEDA PROGRAMĄ DLK VYTAUTO KLUBE,
2159 St. Catherine Street E., PENKTADIENI,
sausio 21 d., ir gros kiekvieną vakarą. Veiks
bavariška virtuvė su įvairiais užkandžiais.
Kviečiame lietuvius ir lietuvaiteis atvykti
ir linksmai bei įdomiai praleisti laiką.
Klubo valdyba

LAIKRAŠČIO RAMSČIAI

Rėmėjo prenumeratą — 12 dol. — apmokėjo J. E. Bitneriai iš La Sallės, H. Slapšinskas iš Longueuil, dr. E. Malkus iš Seaforth, Ont., J. Krištolaitis iš Cleveland, Ohio, N. iš Toronto.

Aukomis savo laikraštį parėmė KLB Vancouvério apylinkė — 15 dol., KLB Sudburio ap. 10 dol., KLB Sault Ste. Marie ap. — 10 dol., P. Girdžius, E. J. Paunksniai, M. E. Lukošiai, S. Skučienė po 5 dol., J. Gustainis — 3,50 dol., Vl. Juodis ir N. po 3 dol., St. Tabb, O. Stasiulis, E. Davidėnas, J. Bitneris, M. Aukštaitė, A. Šukaitis, B. Saulėnas, J. Beržinskas, A. Petraška, B. Mozūras, P. Kerevičius, J. Vaitiekūnienė — po 2,50 dol., Z. Barysas, L. Kunnapuu, A. Lapinskas, J. Rugienius, J. Pronskus, O. Šablauskienė, J. Matijošaitis — po 2 dol., Vl. Jasinavičius — 1,50 dol., J. Oscila — 1 dol.

STAIGMENŲ NETRUKS...

Vasario 12 d. Šv. Kazimiero salėje NL spaudos baltaus metu malonių staigmenų viešioms ir svečiams, atrodo, iš tiesų netruks.

Praeitą savaitę antrajam posėdžiui susirinkę spaudos baltaus rengimo komiteto nariai palygino, kokie paruošiamieji darbai jau atlikti, kas dar turi būti padaryta, numatė būsimojo baltaus detales.

Baltaus komitetui va-

dovauja Zina Piečaitienė, kuri derina visų organizatorių pastangas, palai-ko ryšius, na, ir baltaus ruošai pritraukia vis naujų talkininkų ir talkininkų. Jonas Zabie-liauskas rūpinasi bilietais platintu. Juos iš anksto galima įsigyti P. Adamonio draudimo įstaigoje ir NL redakcijoje, be to, pas platintojus. Algis Beniušis rūpinasi gėrimų bufetu. Jau anksčiau skelbėme, kad šiame baltuje bus ypač įvairūs ir įdomūs gėrimų pasirinkimai. Monika Jonynienė organizuoja baltaus tarnybą, idant kiekviena viešnia ir svečias greitai būtų aptarnautas vakariene, gėrimais ir kt. Ilona Gražytė organizuoja baltaus karalaitės rinkimus.

Vukas Akstinas sutiko rūpintis pačios salės ir scenos dekoravimu. Būdamas komercinių telefonų prodiuseriu, jis tikisi galėsiąs parūpinti įdomias dekoracijas, kurios visam spaudos baltui suteiks įdomią ir nekasdienišką atmosferą.

Vyriausioji baltaus šeimininkė J. Garbusevičienė jau turi smulkesnį planą, kaip skaniai gausias viešniais ir svečius pavaišinti šilta vakariene, įvairiais pyragaičiais, kava. O vakarienos metu Algio Be-

Montrealio lit. mokyklos mokiniai dainuoja Kalėdų eglutės metu, diriguojant mokytojai E. Navikėnienei.

niušio tvarkomas gėrimų bufetas visus aprūpins ir tinkamu gėrimu be jokio atskiro mokesčio.

Vadinasi, jau pats laikas iš anksto įsigyti bilietus NL spaudos baltui, kuris įvyks vasario 12 d. Šv. Kazimiero salėje.

TĖVŲ MĖNUO

KLB švietimo komisija kovą yra paskelbusi tėvų mėnesiu ir išsiuntinėjo apyl. valdyboms bendrąsias tuo metu ruošti tėvams paskaitas, svarstybas ir pan. Taip pat siuntinėja apylinkių valdyboms platinti tėvams PLB švietimo tarnybos išleista V. Čižirno knyga "Šeima tautinėje bendruomenėje".

TEL. BUS.: 722-3545
RES.: 256-5355

PĖTRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ IR GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūrą veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas 5.0%	Asmeninės 8.5%
Taupomasis s-tas 6.0%	Nekiln. turto 8.75%
Term. ind. 1 metams 6.25%	Čekių kredito 9.0%
Term. ind. 2 metams 6.75%	Investicines nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 metams 7.0 %	

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 valandos.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirm., trečiad. ir penktad. nuo 7 iki 9 v.
Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio mėnesio 15 dienos iki rugsėjo mėnesio 15 dienos ir per visus ilguosius savaitgalius.

MONTREALIO LIETUVIŲ ŽVEJOTOJŲ
— MEDŽIOTOJŲ KLUBAS

NIDA

VASARIO 5 d., 7 val. vak.,
AUŠROS VARTŲ SALĖJE RENGIA

**JAUNŲJŲ TALENTŲ
VAKARĄ**

PROGRAMOJE:

Meninę programą atliks Montrealio lietuvių jaunimas.

Lietuvos operos solistės Elzbieta Kardelienės muzikos studijos mokiniai

ir
Montrealio lietuvių jaunimo ansamblio Gintaro atžalynas.

Šilta vakariene. Bufetas. Ukrainiečių orkestras.
Šokiai. Loterija.

Įėjimas 3,50 dol. Jaunimui 1,50 dol.

NL AKCIJŲ VAJUS

Skelbiame pirmuosius NL akcijų vajeus talkininkus:

1. S. Jaugelis
2. R. E. Maziliauskas
3. A. Mylė
4. L. Norvaiša-Girinis
5. P. Paukštaitis
6. P. Povilaitis
7. J. Šiaučiulis
8. V. Žižys